

Szentandrás Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

2000. december

Ára: 79 Ft - Naptár melléklettel

VI. évfolyam, 12. szám

A TARTALOMBÓL

Beszámoló Békésszentandrás Millenniumi Napjáról.
Beszélgetések
Dr. Bagi István alkotmánybíróval
Dr. Borókai Gábor kormányzóvivővel
Domokos László országgyűlési képviselővel
Bontovics Imre órásmesterrel
Klimaj János fafaragóval
Lóránt János Demeter festőművésszel
Sinka Brigitta sakkmeisterrel

Wass Albert

A bujdosó imája

Uram, ki fönt az égen
lakozol fényességben,
gyujtsd föl szent tüzedet
az emberek szívében.

Az emberek agyára
áraszd el bölcsességed.
Értsék meg valahára
mi végből van az élet.

Arasznyi kis idő csak,
mely ajtódig vezet,
De előre csak a jó visz,
a gonosz vissza vet.

...
Az igazság előtt
hajoljon meg a fegyver
s élhessen szabadon
e földön minden ember.

...
Uram, adj békességet
a Kárpátok között!
Sehol még földet annyi
könny s vér nem öntözött.

Sehol még annyi színes
nagy álom nem fakadt
s árvábbak prófétáid
sehol nem voltak.

Sehol annyi virág
és sehol annyi bánat.
Szeresd jobban, Uram,
az én szegény hazámat!

...

*Minden kedves Olvasónak boldog karácsonyt, és
eredményekben gazdag új évezredet kívánunk!*

A BOLDOGABB CSALÁDOKÉRT!

A Magyar Katolikus Püspöki Kar körlevele a hívekhez és minden jóakarathoz a házasságról és a családról Magyarországon

70. Személyek szoros közössége, egysége nem jöhet létre s nem maradhat fenn folytonos és eleven érintkezés, kapcsolatok nélkül. Ez elsősorban a családra mint az élet egészét átfogó szeretetközösségre érvényes. Elsorvadnak a személyes kapcsolatok a családban, ha a házastársak, a szülők és a gyermekek érintkezése csupán a hétköznapi életvitelhez szükséges gyakorlati teendők megbeszélésére szorítkozik. A család életét erősítik a felszabadult, közös tréfálkozások, a meghitt beszélgetések, az ünnepi együttlétek. Nagy segítség az is, ha a család mindegyik tagjának van olyan „bizalmasa” a családon belül, akinek el tudja mondani személyes életének titkait is, akit minden körülmények között biztonságos támaszként tudhat maga mellett. A jó házasság velejárója, hogy a házastársak ilyen szoros és intim kapcsolatban vannak egymással. A gyermekeknek is szükségük van arra, hogy valakivel megoszthassák bontakozó benső életüket. A családon belüli kommunikáció javítása üres jelszó marad, ha a családtagok nem állnak szóba egymással, vagy közléseik csupán az események felszínén mozognak. A beszélgetések tartalmát elsősorban együttes élmények szolgálhatják. Ezek hiányában az egymás iránti érdeklődés hamar kielégül és lelohad, és legföljebb az együttlakásból, a közös háztartásból adódó témákra, a gyakorlati tennivalókra korlátozódik. Jól működő családok rendszeresen megosztják egymással egyéni élményeiket, emellett azonban tudatosan törekszenek közös élményekre is.

71. Együttes élményeket legkönnyebben a közösen átélt ünnepek kínálnak fel. Ilyenkor nyilvánul meg leginkább a családtagok és a rokonok tartós összetartozása, amely erősebb a múló időnél. Az évről évre visszatérő karácsonyok során például egy-egy családtag „hiányozhat” ugyan, új családtagok jelenhetnek meg, mégis a nagyobb ünnepeken szimbolikusan jelen van a „nagy család”: mindazok, akik egymással valaha szerető

kapcsolatban voltak. Az élet nagy - örömteli vagy megrendítő - fordulatai - egy-egy születés, esküvő vagy haláleset - még a zavarokkal küzdő családok tagjait is közelebb tudja hozni egymáshoz. Az emlékezést, az élet fordulópontjaihoz kötődő ünnepeket, a jól élő családok hagyományá nemesítik. Ilyenkor a szűkebb rokonság, vagy alkalmanként a rokonok tágabb körét összefogó nagyobb család átélheti az összetartozás tudatát, megoszthatja élményeit, együttes emlékezéssel felelevenítheti a többeket összefogó közös élményeket.

72. Jóllehet ma már egyre ritkább, hogy „nagy” családok élnek együtt, mégis, a család teszi leginkább lehetővé a különböző korú nemzedékek közötti érintkezést. Sokszor tapasztalható, hogy a felnőtt generáció sem a múltját, sem a jövőjét nem tekinti élete szerves részének. Ennek következtében a nemzedékek közti termékeny érintkezés lehetősége beszűkülően van. Az idős kor sokak számára fenyegetésként jelenik meg, a vele várhatóan együtt járó kiszolgáltatottság, magatehetlenség és elmagányosodás veszélye miatt. Az idősek egy részében erős a segítőkészség. Főleg a gyermektelen vagy egyedül maradt öregek örömmel kamatoztatják képességeiket, tapasztalataikat, hálásak azért, hogy hasznukat veszik a családban. Az időseknek erőt és örömet adhat, ha felelősséget vállalnak a fiatalabbakért. Ennek hiányában az elmagányosodás, a boldogtalanság testileg és lelkileg is könnyebben felőrli őket. A családban és a családon kívül minél több alkalmat kell adni nekik arra, hogy segítsenek környezetükben, elsősorban saját gyermekeiknek, unokáiknak. A nagyszülők nem csak tehermentesíteni tudják a szülőket a gyermeknevelésben, de ellensúlyozhatják, gyógyíthatják is a családi problémák, esetleg a szülők válása miatt kialakuló személyiségzavaroikat. Ők viszont védelmet, gondoskodást kaphatnak felnőtt gyermekeiktől, felnövekvő unokáiktól.

2.4. A család mint termékeny közösség

73. A sikerült házasság és az arra épülő család elsőként a házastársak számára biztosítja a kiegyensúlyozott és harmonikus életet. Ezen túlmenően azonban a férfi és a nő szeretetéből új életek, gyermekek születnek. A férj apává, a feleség anyává válik és ez segíti személyiségük, örömteli életük kiteljesülését. A gyermeknemzés több pusztán biológiai folyamatnál. A gyermek mindkét szülő tulajdonságait hordozza, s így kettejük szeretet-egységének élő szimbóluma, ezáltal pedig teljesebbé, felelősebbé és örömtelibbé teszi házasságukat. A házasság lényegéhez hozzátartozik, hogy kész a gyermekek befogadására és fölnevelésére. Igaz ez akkor is, ha a házastársaknak rajtuk kívül álló okok következtében saját gyermekeik nem lehetnek.

74. A szülők felelősek gyermekük életéért annak megfogantatótól kezdve. Az emberi lény létének első pillanatától fogva, tehát már az anyaméhben potenciális személy, akinek személyi jogait el kell ismerni, mindenekelőtt sérthetetlen és elidegeníthetetlen jogát az élethez. A legújabb biológiai, genetikai kutatások igazolják, hogy a petesejt megtermékenyülésével kezdődik meg az emberi élet, mégpedig egy konkrét és helyettesíthetetlen ember élete, már teljesen egyedi tulajdonságokkal. Az emberi élet cso-

dátos folyamata a fogamzással kezdődik, a magzat tehát az anyától és az apától különböző egyedi emberi lény - nem pedig dolog vagy tárgy, amely tetszés szerint elvethető.

75. Az élethez és az emberi méltósághoz való jog alapvető: teljes, sérthetetlen és korlátozhatatlan. Ez a jog nem ruházható át sem az anyára, sem az apára, sem az államra. A megfogant élet ezért nem az anyáé vagy apáé, hanem az új, mindenki mástól különböző emberi lényé. Mivel magzat nélkül nincs ember, és mivel minden magzati életből egyedi és helyettesíthetetlen emberi élet születik a magzat léte mind erkölcsi, mind jogi szempontból kár minden olyan beavatkozást, amely az élet elpusztítására irányul. A meg nem született gyermek megölése nem eshet más elbírálás alá, mint a megszületetté. A nem kívánt terhesség megszakítását nem igazolhatja sem az anya önrendelkezési joga, sem egyéni érdek, de még a magasabb életminőségre való törekvés vagy bármilyen népesépgazdasági szempont sem, mert az élet és az emberi méltóság a jog fölött álló, sérthetetlen és korlátozhatatlan érték. A lelkiismeretes orvos még a várandós anya egészségének veszélybe kerülésekor is erőfeszítéseket tesz mindkét élet megmentésére. Az állam és a jog számára itt egyetlen lehetőség kínálkozik: az emberi élet feltétlen tiszteltéről való rendelkezés és védelméről való gondoskodás.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

„Szeretteim én már elmegyek,
küzdöttem, de már nem lehet.
A csönd ölel át és a szeretet,
Isten veletek.”

Fájó szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik
BOBVOS MIHÁLY
temetésén őt utolsó útjára elkísérték, együttérző
szeretetükkel mély fájdalomunkban osztoztak, sírjára
koszorút, virágot helyeztek.

A gyászoló család

A REFORMÁTUS GYÜLEKEZET HÍREI

Istentől kapott ajándék

Gyülekezetünkben már régóta nyitott kérdésként szerepelt az önálló lelkesi szolgálat feltételeinek a megteremtése. Sokat imádkoztunk azért, hogy itt a Békésszentandrás Református Egyházközségben megteremtődjenek ezek a feltételek, és helyben lakó lelkesünk lehessen. Isten meghallgatta imádságainkat és mint ajándékként szinte egy hét leforgása alatt küldte gyülekezetünkbe dr. Dobos Ágoston lelkes testvérünket és kedves családját, aki november 16-tól szolgál a gyülekezetben. Isten áldja meg családját, szolgálatához adjon nagyon sok erőt és kitartást, hogy minél hosszabb ideig le-

hessen gyülekezetünk lelkipásztora. Ezúton szeretnék köszönetet mondani Sinka József Polgármester Úrnak, aki készséggel állt a rendelkezésünkre abban, hogy közmunkásokat küldött a Református temető Madár utcai oldalának megtisztítására. A temető és környékének ilyen példamutató széppé tételében köszönet illeti presbiter asszonytestvéreimet és azokat a gyülekezeti tagokat, akik ebben a munkában részt vettek és temetőnk környezetét méltóvá tették halottaink számára. Isten áldja meg hitűnket és munkájukat.

Patkós Zoltánné

Bemutakozó

Kedves Békésszentandrásiak! Szeretettel köszöntöm mindannyiukat abból az alkalomból, hogy én is békésszentandrás ember lettem. Dr. Dobos Ágoston vagyok, a helyi Református Egyházközség új lelkesze.

1961-ben születtem Budapesten, szüleim és nagyszüleim révén alföldi és legnagyobb részt Délvidéki származású vagyok. Ágoston Sándor püspök dédapám Feketicsen, Nancsik Pál esperes nagyapám Kopácson éltek, dr. Dobos Károly lelkes nagyapám Szolnokon született.

A Debreceni Református Gimnáziumban érettségiztem, a Debreceni Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán szereztem hegedűtanári diplomát. Lelkesi oklevelemet a Budapesti Református Teológiai Akadémián kaptam. Egy évig tanultam Amerikában Atlantában a Columbia Teológiai Szemináriumában, ahol teológiai mesteri fokozatot értem el. 1991-ben a budapesti Kálvin téri templomban szenteltek református lelkeszé. 1997-2000-ig újból Amerikában éltem - most már családosan -, ahol az Ohio állambeli Ashland Teológiai Szemináriumában doktoráltam. Doktori tanulmányaimat a misszió, a gyülekezeti élet megélevenítese, és a bibliai vezetéselmélet területén végeztem.

Eddigi munkáimat és szolgálataimat tekintve két évig Budapest belvárosában, a Szabadság téri gyülekezetben szolgáltam beosztott lelkesként. Innen Csurgóra hívtak meg az újrainduló Református Gimnázium vallás-tanárának, majd két évvel később az ócsai református gyülekezet választott lelkesének. Amerikai tanulmányaim mellett a missziói tanszéken fél évig tanársegéd voltam és az amerikai magyar püspökség felkérésére két évig Ohio fővárosában, Columbusban lehettem a Magyar Református Egyház beosztott lelkesze.

1991-ben kötöttem házasságot feleségemmel, Tapolyai Emőkével. Ő 1966-ban született Budapesten, de tizenévesként családjával Franciaországba, majd az Egyesült Államokba költözött. Az akkori rendszerben a család élete ellehetetlenült az édesapa, dr. Tapolyai Mihály keresztyén missziói és intellektuális tevékenysége nyomán. Emőke Ohio államban a Cleveland Egyetemen szerezte meg az ének és zene tanári diplomát, majd két évvel később 1991-ben a zenekutatói mesteri fokozatot ugyanott. Budapesten angol tanári képesítést kapott, tavaly az amerikai Ashlandi Teológiai Szemináriumon szerezte meg a keresztyén és klinikai pszichoterapeuta mesteri képesítést (Mas-

ter of Arts in Clinical Pastoral Counseling). Amerikában tanított zenetanárként általános iskolában, tanársegédként a Cleveland Állami egyetemen. Budapesten a Veres Pálné Gimnáziumban és a Csurgói Református Gimnáziumban angol tanárként dolgozott. Legutóbb Amerikában Ashlandban a lelki-gondozói és pszichoterápiai tan-

széken tanított egy évig tanársegédként.

Isten négy gyermekkel áldotta meg házasságunkat. Emőke 8, Borika 6, Ágoston 4 és Emese 1 évesek. Nagyon szeretjük őket, igazi magyar gyerekek, bár kétség kívül nagy nyomot hagyott rajtuk Amerika, ahol összességében többet éltek, mint Magyarországon.

Sokat gondoltunk arra az Atlanti-óceán túlsó partján, hogy Isten vajon merre fog bennünket vezetni, ha hazajövünk. Évek óta imádkoztunk azért, hogy megértsük a Mennyi Atya akaratát. Azért jöttünk Békésszentandrásra, mert itt dobant meg igazából a szívünk, és a többi felkínált lehetőség közül úgy láttuk, úgy éreztük, hogy ez a közösség illik leginkább ahhoz, amit tanultunk.

Isten gazdagon megáldott minket. Krisztusban örök életet, e földi létben pedig mindennapi

gondoskodást kaptunk feljebb mint ahogy azt el tudtuk képzelni. Szeretnénk mi is áldássá válni. Szeretnénk, ha itt Békésszentandrásra általunk is megéreznék Isten hatalmas szeretetét és erejét.

Még csak pár hete lakunk Békésszentandrásra, de már most mondhatjuk, nagyon jó itt lenni. Köszönjük, hogy már eddig is olyan sok szeretetet kaptunk azoktól, akikkel találkoztunk. Krisztus gazdag áldását kívánom mindannyiukra!

Dr. Dobos Ágoston

K Ö S Z Ö N J Ü K !

2000. november 12-én délután 4 órakor a Művelődési Házban ismét megrendezésre került az immáron hagyományjá váló műsoros délután. A Szent László utcai óvoda kettős céllal rendezte e délutánt: az anyagiakon túl (hiszen így próbál az óvoda szűkös anyagi helyzetén javítani) lehetőséget biztosít a családokkal a közös kikapcsolódásra, szórakozásra, nevetésre. Ez sikerült is. Hamarosan megtelt a terem, ahol óvodások, testvérek, szülők, barátok, rokonok izgatottan várták a fellépők előadásait. Elsőként óvodásaink közreműködésével a szarvasi Törpi Csitri Gyermekruházati üzlet dívatbemutatóját láthattuk. Következett a 'BLAIE-GYM' aerobik csoport látványos bemutatója. Ezután a Somvirág Együttes zenés műsorát figyeltük. Az est zárásaként a békésszentendrési Vértessy

Társastáncklub tagjai kápráztatták el a nézőközönséget.

Az egyes műsorszámok közötti szünetekben a büfé várt mindenkit. Ezúton szeretnénk köszönetet mondani szülőknak, óvodai dolgozóknak, támogatóknak, akik segítettek e műsoros délután megvalósulását:

Fabó István képviselő, Jäger Söröző és Sörfözde, Törpi Csitri Gyermekdivat, EMO Bt., Vadásztársaság, „Hídfő Bála” Bt., Lancia Autósiskola, Bobvos János képviselő, Ábel és Fiai Bt., Antal Attila vállalkozó, Megyik Bt. Szarvas, Plasto Ball Bt. Szarvas, Csilla Butik, Schmieder Jánosné kozmetikus, COSMEO Szépségszalón, SZIRÉN Ruházati Szövetkezet, APÁTI Nagy Ferenc kereskedő, ÍRISZ Virágbolt, Bencsik István kereskedő, Vas-Fémipari Rt., Hegedűs László

horgászciikk kereskedő, Peszt-ránszki Károlyné vállalkozó, Sovány István VITAMIN Zöldség, Öntözési Kutató Intézet - Legelő-kísérleti Telep, Garai-Szabó Tibor villamosipari technikus, Agrimill Rt., Bozóki Klára fodrász, Paletta Üzletház, Lázár Mihályné virágkereskedő, Darabosné Megyeri Rozália kozmetikus, Rágyi és Társai Bt., Talizmán Játékbolt, Haltenyésztési Kutató Intézet, Istenes Lajos cukrász, Szító Ákos kereskedő, Tóthné Szabó Ágnes gyógyszerész, Kató-Fotó Optika, Alföldi-Hús Rt., Zalka Szövetkezet, PEPSI - Berki Tamás, Joamit Bt., Mezőmag Kft. - Gázsó János, Floreat Bt., Lévai András Bt., Köröstext Kft., TOP VIDEO SHOP, Tóth Lajos zöldség-gyümölcs, Perga-Duó Bt., Agrár Rt. Rizsfeldolgozó, Partért Bt., ÁFÉSZ, Béke diszkont, Lázár Imréné

kereskedő, 100 Ft-os bolt, ART-KELIM Kft., Szabó Lóránt vállalkozó, Molnár Györgyné logopédus, Lestyán Goda Mihályné kereskedő, Kozák Zoltán vállalkozó, NESTLÉ, Bencsik Ernő fotós, DREHER Sörgyárak Rt., Körösi-perrec Bt., Ozirisz Kft., Állateledel kereskedés, Har-Pol Bt., Cipészet, Lestámé Pásztor Magdolna kereskedő, Argomex Kft., Pioneer Rt., Almási bolt, Kenzo Kft., TIP-TOP Ház, BAU-LUX fürdőszobaszalon, Schell-kút, Oryza Kft., Mozgáskorlátozottak helyi csoportja - Tóth Mihályné, „Eli-Nett” Kft., Szabó István villanszerelő, Lázár Gábor, Körös AQUA - Fabó István, Szttyevi Bt., Pindur Szövetkezet, Aszódi Zsolt képviselő.

Mindenkinek köszönjük!

Szent László utcai óvoda
gyermekei, dolgozói és SZMK

A „kifutón”

Találkoztunk...

A találkozó mottója:

„Ez a föld a tiéd,
Ha elmész visszavár.”

(Koltay Gergely)

November 29-ére baráti találkozóra kaptak meghívót a Békésszentendréről elszármazottak és minden szentendrési barát, aki a Baráti Szövetség tevékenységével egyetért ill. támogatja munkájukat. A meghívókat az újonnan megalakult Békésszentendrési Baráti Szövetsége küldte: „szülőföldünk jó hírnevének ápolása és öregbítése céljából” (idézet az emléklapról).

Az alapító tagok fáradságot, időt nem kímélve dolgoztak a

Baráti Szövetség létrejöttéért és az ideai találkozó sikeres megszervezéséért. Szorgos munkájuk, kiváló ötleteik révén reméljük, hogy minden évben részt vehetünk ezen a baráti találkozón, mely megdobogtatta a szíveket, örömkönnnyeket csalt a szemekbe a régi barát megölelésekor, a régi emlékek felidézésekor. Felemelő és megható érzés volt a Millenniumi András napon is együtt lenni, együtt ünnepelni.

Köszönet a fáradozásokért, a sok-sok kutató, szervező, lelkes munkáért.

Fné

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

„Elcsitul a szív, mely értünk dobogott,
Pihen a kéz, mely értünk dolgozott.
Aki szeretett, az soha nem feled, mert
Te túléléd az őszit és a telet
Számunkra Te sose leszel halott,
Örökké élni fogsz, mint a csillagok.”

Fájó szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik
édesanyánk, nagymamánk, dédiként
MRENA JÁNOSNÉ BENCSIK ANNA
temetésén megjelentek, út utolsó útjára elkísérték, sírjára
koszorút, virágot helyeztek, részvétükkel mély
fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló család

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

„Elcsitul a szív, mely értünk dobogott,
Pihen a kéz, mely értünk dolgozott,
Aki szeretett, az soha nem feled, mert
Te túléléd az őszit és a telet
Számunkra Te sosem leszel halott,
Örökké élni fogsz, mint a csillagok.”

Fájó szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik
FABÓ JÁNOSNÉ sz. LÁZÁR VERONIKA
temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot
helyeztek, mély fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló család

IRODALMI SAROK

200 éve született Vörösmarty Mihály (1800-1855)

A magyar romantika kimagasló alakja, a Szózat költője szinte együtt született a XIX. századdal, 1800. december 1-jén Pusztanyéken (ma Kápolnásnyék). Szegény sorú Fejér megyei kishemesi család fia. Apja id. Vörösmarty Mihály, anyja Csáthy Anna, kilenc gyermekük közül a költő a harmadik. Az első a magyar irodalomtörténelemben, aki kizárólag az irodalomnak és az irodalomból élt.

A művelt ifjak számára kötelező klasszikus műveltség mellett már diákkorában ismerkedett a korszerű irodalommal: a felvilágosodással és a romantikával. Felserdült ifjúként a gazdag és művelt Perczel családnál nevelősködött, miközben Pesten joggyakornokként vizsgáira készült. Az ő neveltje volt Perczel Móric későbbi honvéd tábornok. Itt élte át első, reménytelen, de érzelemvilágban gazdag szerelmét - Perczel Etelkához néhány lány, romantikus, szerelmes verse született. Ebben a körben tágult ki ismeretköre, innen ablak nyílt számára Európa felé. Tehetségét Kisfaludy Károly fedezte fel. 1824-ben közölte két versét az Auróra című folyóiratban. Amikor pedig Vörösmarty 1825-ben saját költségén kiadta a Zalán futása című eposzát, a könyv rézmetszetű címlapját maga Kisfaludy rajzolta meg. Ő segítette az ifjú ügyvédjelöltet irodalmi megbízatásokkal is. Vörösmarty 1828-ban átvette a „Tudományos Gyűjtemény” szerkesztését, közben pedig megszülettek romantikus elbeszélő költeményei (Cserhalom, Tündérvölgy, Két szomszédvár). 1833-ban már „Minden Munkái” is megjelent három kötetben.

A „Zalán futása” a legnevezetesebb és legkevésbé maradandó műve. Negyvennyolc szellemének előrevetülése, ezért olvasták oly mohó érdeklődéssel. A mai olvasónak romantikus áradat már keveset mond. Ő maga ismerte fel, hogy mást és másképpen kell írni, figyelme egyre inkább a dráma felé fordult. Ebben is mesterét, Kisfaludyt követte. Egy évtizeden át dédelgette a Csongor és Tünde tervét, mire 1830-ban elkészült, de a pesti cenzúra nem engedélyezte megjelenését. Székesfe-

hérváron jelent csak meg egy évvel később, 1837-ben, a Nemzeti Színházat is Vörösmarty Árpád ébredése című egyfelvonásával nyitották meg. A színház mindig a szívügye maradt. Elméleti írásaiban a dramaturgia legjobb szakemberei közé tartozott. „Ha nem lett volna olyan nagy költő, a legnagyobb magyar kritikus lehetett volna” - írja róla Hegedűs Géza. Valójában az epikus, a drámaíró és a kritikus is elhalványodik a lírikus mellett. Életművében ugyan a költészet kevesebb helyet foglal el, de ezek oly jelentős alkotásai a magyar irodalomnak, melyek méltán emelik őt a legnagyobbak közé. A Gondolatok a könyvtárban, Az emberek, az Előszó, A vén cigány mind a legnagyobb művek közt foglal helyet.

Halhatatlan költeménye az 1836-ban írott Szózat. Épp oly rohamosan terjedt, mint a Himnusz. 1843-ban pályázatot írt ki a Nemzeti Színház a vers megzenésítésére, melyet Egressy Béni zenéje nyert el. A művet május 10-én mutatták be a nyilvánosságnak. Ez ugyanakkor ünnep volt a költő magánéletében is, 43 évesen 1843 májusában vette nőül barátjának Bajza Józsefnek sógornőjét Csajághy Laurát. E késői szerelem örök emléke A merengőhöz című verse.

Őt gyermekük született, de csak kettő maradt életben, Béla és Ilona. (Ilona Széll Kálmán miniszterelnök felesége lett.)

Lelkesen köszöntötte az 1848-as forradalmat. Politikailag Széchenyihez állt közel. Kossuthot nem tudta követni, megtorpant, félt a rossz kimeneteltől. Ekkor szakadt meg barátsága a Kossuthot követő Petőfivel, aki megtagadta őt. Vörösmarty magára maradt. A forradalmároknak maradi, a forradalom ellenségeinek ő is forradalmár. Ekkor is igyekezett szolgálni a hazát, de nem volt hozzá megfelelő helye. A forradalom leverése után éppúgy üldözték, mint az igazi forradalmár Bajzát. Együtt bujdosnak. Tanúja volt, ahogy a rokon, harcostárs, barát elméje elborult. Az ő idegeit is szétzilálták az események. Haynau bukása után ugyan hazajöhetett, munkája is akadt, de lelki

egyensúlyán ez sem segített. Az 1850-ben írt Előszó című verse a legkomorabb, legreménytelenebb remekműve. Ebben a lelki állapotban íródott A vén cigány is. Ez a költeménye már a modern magyar költészet előfutára. Élete során sokrétű tevékenységet folytatott. Ismerjük őt,

mint epikus, drámaíró, lírikus. Tudjuk, hogy remek kritikus volt. Vajon hányan tudjuk róla, hogy az Atheneum folyóiratnak is szerkesztője volt. Tagja volt az Akadémiának, véleményezte a népköltési gyűjteményeket. Toldi Ferencsel együtt kidolgozta az első magyar akadémiai helyesírási szabályzatot. Tájszótárt és egy német-magyar zsebszótárt is szerkesztett.

1855. november 9-én hunyt el Pesten. Temetése tömegtiltakozássá nőtt. Vörösmarty a magyar költői nyelv fejlődésének összegzője és megújítója volt. Művészete máig meghatározza a magyar líra útját és lehetőségeit. Végül álljon itt egy nagyon szép négysoros költeménye:

„Szép van o hon, bérc, völgy
váltakoznak gazdag öleldeben,
Térideket országos négy folyam
árja szegi;
Am természettől mindez lelketlen
ajándék:
Naggyá csak fiaid szent akarata
tehet.”
(Magyarország címere, 1832)

Anyakönyvi hírek Születés

2000. október 16-án Ambrus Attila és Ábel Rita szülőknek IZABELLA, október 26-án Bencsik László és Lesztván Veronika szülőknek NOÉMI, október 27-én Erdélyi László és Csík Melinda szülőknek DORKA, október 28-án Bodonyi József és Demlyén Zsuzsanna szülőknek JÓZSEF, november 29-én Nemcsényi Zsolt és Csekő Tünde szülőknek ALÍZ utónevű gyermeke született.

HALÁLOZÁS

Római katolikus szertartással eltemetett halottaink:
SZITÓ PÁL, Toldi u. 33. sz. alatti lakos november 12-én elhunyt. Élt 85 évet. Gyászolják: felesége, gyermekei, azok házastársai, unokák, dédunokák, elhunyt testvéreinek gyermekei és rokonsága.
BENCSIK JÁNOS, Prohászka u. 23. sz. alatti lakos november 17-én váratlanul elhunyt. Élt 75 évet. Gyászolják: fia, menyje, unokái, testvérei, unokatestvérek és a rokonsága
SZOPKA MÁRIA, Bercsényi u. 6. sz. alatti lakos súlyos betegség után, november 21-én visszaadta lelkét Teremtőjének. Élt 88 évet. Gyászolják: testvérei, meghalt testvéreinek a gyermekei, unokatestvérek és rokonsága.
RÁCZ GUSZTÁV, Szent Imre u. 73. sz. alatti lakos hosszantartó betegség után november 22-én elhunyt. Élt 84 évet. Gyászolják: felesége, gyermekei és házastársuk, unokái és dédunokái és a rokonsága
FABÓ JÁNOSNÉ LAZÁR VERONIKA, Fő út 66. sz. alatti lakos december 1-jén váratlanul elhunyt. Élt 71 évet. Gyászolják: fiai, menyjei, unokái, testvére, meghalt testvéreinek gyermekei, unokatestvérek és a rokonsága
DÜRSÁNSZKI JÁNOSNÉ LACZKÓ ILONA, Arany J. u. 5. sz. alatti lakos december 5-én hosszantartó betegség után elhunyt. Élt 87 évet. Gyászolják: meghalt testvéreinek a gyermekei és azok családjai
KISS PÁL, Toldi u. 4. sz. alatti lakos december 7-én elhunyt. Élt 92 évet. Gyászolják: fia, menyje unokái, testvérei és a rokonsága.

ÖNKORMÁNYZATI KÖZLEMÉNYEK

Szerződésátadó ünnepség

A Szociális és Családügyi Minisztérium megbízásából 2000. november 23-án az Önkormányzat Szociális Intézményében (Kálvin u. 10.) tartotta a békéscsabai Stroke Pozitív Humán Szolgáltató Kft., a 2000. évi meghívásos rendszerű „Szociális válságkezelő program” támogatott pályázatainak szerződésátadó ünnepségét.

Az ünnepségen részt vett Lakner Zoltán a Szociális és Családügyi Minisztérium családpolitikai helyettes államtitkára, Domokos László országgyűlési képviselő a Békés Megyei Közgyűlés elnöke, Sziklai Zoltán a Békés Megyei Önkormányzat Területfejlesztési Osztályának vezetője, dr. Balog Erika a Békés Megyei Önkormányzat Intézményfelügyeleti Osztályának vezetője, Serafin József főtanácsos, dr. Dávid Sándor és Dr. Dávidné B. Hidvégi Julianna a Stroke Pozitív Kft. ügyvezetői.

Lakner Zoltán helyettes államtitkár Úr ünnepélyes keretek között hirdette ki Szeghalom és Szarvas térségének önkormányzati, illetve nem önkormányzati fenntartású szociális intézményei által benyújtott sikeres pályázókat, illetve átadta a támogatási szerződéseket.

Önkormányzatunk már második éve sikeresen vesz részt ezen a pályázaton. 1999-ben 4,310 mFt-ot, 2000-ben pedig 4,4 mFt-ot nyertünk a Kálvin utcai Szociális Intézmény működési feltételeinek biztosításához, vizesblokk kialakításához.

Vendégeink az ünnepség után megtekintették a Gondozóházat, és elbeszélgettek a bentlakókkal. Majd annak reményében távoztak, hogy 2001. augusztusában a bővített intézmény átadó ünnepségén ismét találkozunk.

Polgármesteri Hivatal

Megérkezett a kábel TV

A szarvasi Informatikai Kft. megkezdte a békésszentandrás kábelhálózat építését.

Már elkészült a településeket összekötő optikai kábel. Jelenleg a csomópontok kiépítése történik, határidő 2001. január 20. Csomópont lesz a Polgármesteri Hivatalnál, a Szt. László-Hunyadi utca kereszteződésében, a Hunyadi utca és Rákóczi utca kereszteződésében, a Szentesi és Bethlen Gábor út kereszteződésében.

A csomópontok kiépítése után a téltől függően fogják folytatni a hálózat építését.

A Polgármesteri Hivatalban már december 4-től fogható 42 csatorna. Karácsonyig igénytől

függően az alábbi körzetben tudják bekötni a lakásokat:

- * Szt. András utca
- * Szt. István utca Szt. Lászlóig
- * Deák és Kossuth utca

Jelentkezni a 66/313-781 telefonon lehet. **A bekötési díj: 10.000 Ft/lakás** 2001-ben az előfizetési díj 42 csatorna 1.397 Ft/hó, a HBO mozicsatorna plusz 2.100 Ft/hó lakásonként. Internet szolgáltatás is lehetséges. Jövő évben a szarvasi Informatikai Kft. dolgozói fogadónapokat fognak tartani a Polgármesteri Hivatalban az igények összegyűjtésére és a szerződések megkötésére.

A fogadónapok időpontját a Híradó következő számában közöljük a tisztelt érdeklődőkkel.

Sinka József polgármester

*Békésszentandrás Nagyközség Képviselő-testülete
Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és Boldog Új Évet
kíván a település minden lakójának.*

Számítástechnikai tanfolyam

A Békés Megyeért Vállalkozásfejlesztési Közhasznú Közalapítvány 2001. január 9-étől Szarvason, a Székely Mihály Szakmunkásképző és Szakközépiskolában szervezi meg 60 órás Business Computer 2000 című informatikai tanfolyamát.

A képzés célja olyan átfogó számítástechnikai ismeretek átadása a ma piacon lévő legkorszerűbb irodai szoftverek bemutatásán keresztül, melynek birtokában a hallgatók képessé válnak:

- * a számítógép kezelésére, az üzletvitelben használt programok futtatására
- * a szövegszerkesztő megismerésével színvonalas üzleti levelezésre, különféle dokumentumok készítésre
- * a táblázatkezelő program elsajátításával pedig különféle üzleti számítások, kimutatások elkészítésére

A képzés a legnépszerűbb MICROSOFT termékekre épül:

- * WINDOWS 98
- * WORD 2000
- * EXCEL 2000

A tanfolyam részvételi díja: 36.000 Ft

A képzéshez a hallgatók a tanfolyamhoz fejlesztett saját jegyzetet kapnak, melynek árát a tanfolyami díj tartalmazza.

A tanfolyamra jelentkezni és részletes felvilágosítást kérni

Vincze Károlytól lehet a 66/442-520-as telefonszámon.

A *Esilla Divat* várja kedves vásárlóit karácsonyi bevásárlásra,

Otthonias, barátságos légkörben ajánljuk áruinkat

- gyerek szabadidő ruhák
- szülő szabadidő alsók

- női blúzok (buklé, pamut és selyem anyagból)
- férfi pólók

- zoknik, fehérneműk, táskák nagy választékban

Boldog karácsonyt és boldog új esztendőt kívánunk minden kedves vásárlónknak!

**Kellemes karácsonyi ünnepeket és
boldog új évet kívánnak**

a Goda Bolt

dolgozói

MILLENNIUMI ÜNNEPSÉGEK BÉKÉSSZENTANDRÁSON 2000. november 28. - december 1.

A Millenniumi év még csak a derekánál jár, amely 2001. augusztus 20-ig tart. Községünkben számos rendezvényel tisztelegünk már őseink előtt. A legjelentősebb ünnepek november 27.-december 1. között zajlottak le. Ezen a héten több kiemelkedő műalkotással gyarapodott településünk, melyek a jelenben a múltat idézik, a jövőben a millenniumi év emlékét őrzik majd. A hét eseményeiről olvashatnak a következő oldalakon.

Szoboravató és kiállítás az 1000 éves államiság tiszteletére

November 28-a ismét jeles nap volt községünk számára. Ekkor került felavatásra Mladonyiczky Béla emlékszobra és nyílt kiállítás békésszentandrás művészek alkotásaiból a Könyvtárban. Sokan megtisztelték részvételükkel az ünnepséget, melyet a Millenniumi Emlékbizottság rendezett. Takács Győző, mezőtúri keramikus, grafikus és festőművész emlékezett Mladonyiczky Bélára, bemutatta a szobrot és méltatta az alkotót, Lengyel Pétert.

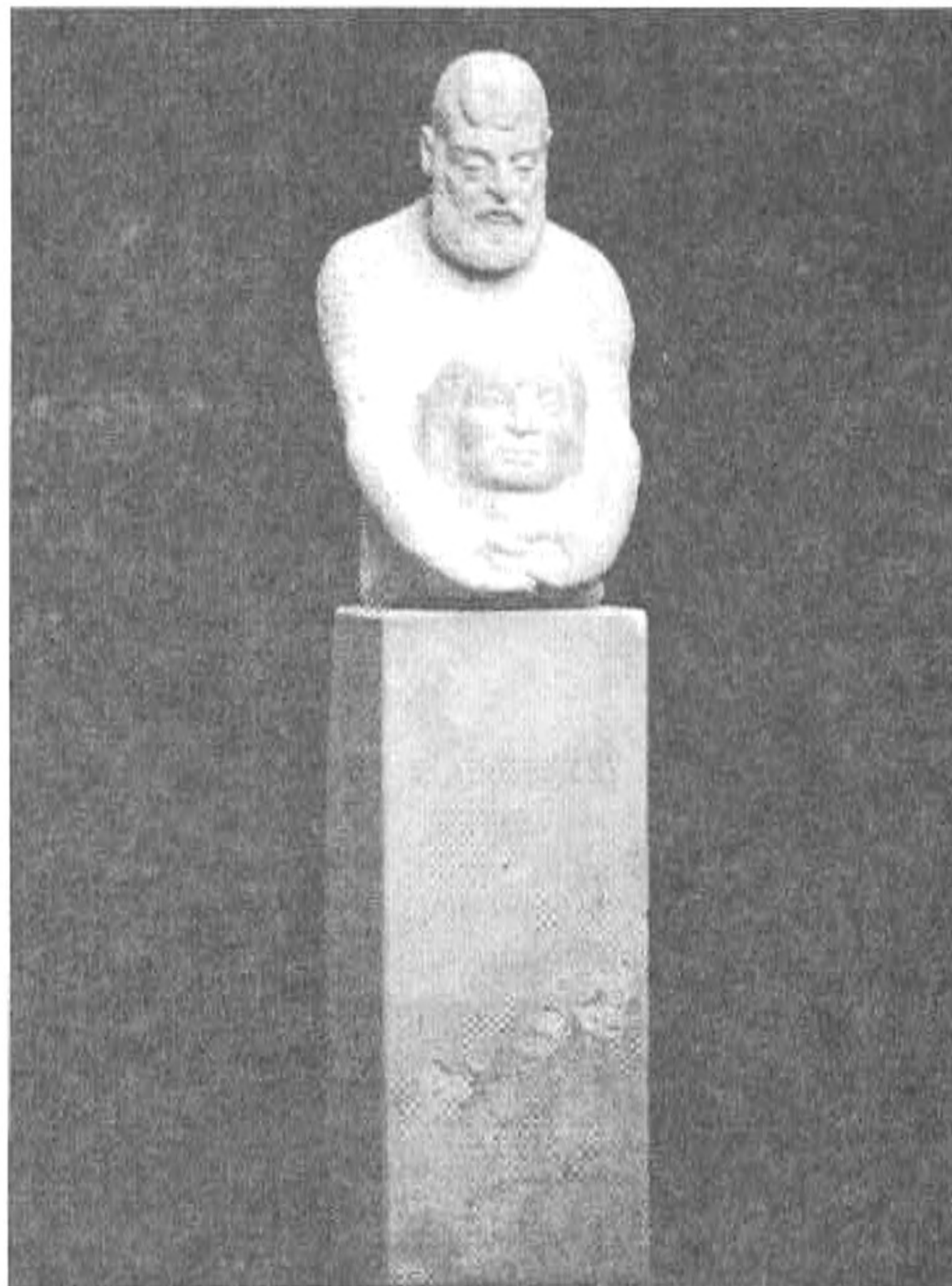
„Tisztelt Vendégek, Kedves érdeklődő barátok, Békésszentandrás Polgárai tisztelettel és szeretettel köszöntöm Önöket!

Ma, amikor felgyorsult mókuserék világát él az emberiség, amikor kis, de óriástökével rendelkező érdekes csoportok extra-profitok gyarapításáért behajszolják a nemzeteket a pénz mindenekfeletti hajszájába, amikor a pénz fényűző templomai emelkednek gombamódra, amikor az egyre erőteljesebb technokrata szemlélet felkavarja otthonunk nyugalmát, amikor a médiák is gyakran felcserélt, torz értékrenddel bombázzák nap mint nap a tudatot, nehéz az őseink értékeit, törvényeit megőrizve továbbépítve élni. De ünnepelni még nehezebb!

Mladonyiczky Béla, fiatalon elhunyt szobrászművész nehéz küldetést vállalt, amikor átvette diplomáját a Képzőművészeti Főiskolán. Hazajött szülőföldjére. Arra a helyre, amely köztudott hazánk egyik legellentmondásosabb vidéke. Nem véletlen a Viharsarok elnevezés. Értékes, egyetemes, transzcendens gondolkodású művész nehezen boldogult a társadalmi szférában. Kiváló szobrász volt, aki az agyag, a fa, a kő, a bronz törvényeit jól ismerte, az anyagot mindig a témához választotta meg. Rövid életében számos, nemzeti értéket képviselő mű született hazánkban és határainkon túl. Mladonyiczky Béla szobrászművész alkotásaival kö-

zel 120 kiállításon vett részt, köztéri munkái az ország számos településén állnak. Székely Béla-díjas, kétszeres Nívó-díjas, Ravennában Dante különdíjas, háromszoros Mun-

gyel Péter szobrászművész alkotása egyedülálló szimbiózisban fogalmazta, formálta meg Béla és Sára kettős portréját. Lengyel Péter 1975-ben született Békéscsabán. Már fiatalon rajzszakkörökbe járt.

Mladonyiczky Béla (Lengyel Péter alkotása)

Fotó: Bencsik Ernő B&B

kácsy emlékérem és Magyarország Mezőgazdaságáért érem kitüntetésre. Művei neves hazai és külföldi közgyűteményekben megtalálhatók." Mladonyiczky Béla itt született, itt kötött házasságot szeretett asszonyával, Sfik Sárával 1981-ben. Az asszony, aki végigkísérte életútján, védelmezte, segítette társaként az alkotópályáján. „És íme, most újra hazajött. Egy fiatal, tehetséges volt tanítvány, Len-

Szakközépiskoláját Szegeden végezte, a Pécsi Tudományegyetem művészeti karára iratkozott, szobrászképzésre. Jelenleg tudományos kutatómunkát végez és egyetemi tanársegéd. Kutatómunkája a lebegő kő. A kő megemlése, megtartása kevés tartó funkcióval bíró anyagokkal, szerkezetekkel (gyufaszál, csont, kifújtó). A szobor jelképesen utal a kenyeret tartó nőalakra, amely

egyik legismertebb szobra a művésznek. Mladonyiczky Béláé a szobor, aki a modell, múzsa, a feleség, kedves Mladonyiczky Béla által korábban megfogalmazott portrét ölel karjaival. Most Ő vált szimbolikusan védővé. Meghitt örök értékű kapcsolat ez, egy valóságos virtuális látomás. E mű egyedülálló értéket képvisel, mert alkotója Lengyel Péter művész sikeres kísérletet tett a szobor a szoborban művészeti program megvalósításában. A szobor, mint térformáló erő háromdimenziós mű, egyszer-smind jelentés-üzenethordozó értékű. A Mladonyiczky Bélának emléket állító kettős portréjú szobor mindannyiunk számára örök érvényű üzenet legyen. A hűség, az elkötelezettség, a szeretet jelképe. Legyen mindannyiunk számára emlékhely!"

Az ünnepség a Könyvtárban folytatódott. A kiállítást Kerekes Györgyné nyitotta meg, aki néhány mondatban ismertette az alkotók életútját és méltatta műveiket, alkotásaikat. Sinka Mátyás címetörténetét, Lázár Julianna mézeskalácsait, Lóránt János Demeter akvarelljeit, Csík Nóra fényképeit és Klimaj János faragásait csodálhattuk meg. A Millenniumi Bizottság által meghirdetett „Életutak” című irodalmi pályázat eredményhirdetésére is ez alkalommal került sor. Hévízi Róbert a bizottság elnöke ismertette a pályaműveket és a zsűri döntését. Első díjat kapott Csipai Levente, aki Bagi Alajos életét örökítette meg. Bagi Alajos a szőnyeggyár megalapítója és tulajdonosa volt. Különdíjra érdemesítették Bódi Etelka családi történetét megőrkítő munkáját. Kétszeresen is jó szájjal térünk haza. A szem és a lélek tápláléka után megköstölhattuk Julika mézeskalácsait is. Ez a kiállítás méltó része volt községünk millenniumi ünnepségsorozatának. B.E.

A mindennapok művésze

Klimaj János fafaragó

Amíg a Millenniumi Emlékmű látványos előkészületei folytak, addig a fafaragó műhelyben csendesen, szerényen, minden nyilvánosság nélkül egy csodálatos alkotás született. Ugyanolyan csendben került a Könyvtár előterébe, hogy emlékeztesse a jövő nemzedékét ezer éves államiságunk kezdetére. Egyszer csak ott magasodott fölénk államalapító Szent István királyunk. Alkotójával, Klimaj Jánossal e mű születéséről beszélgettem.

- Köszöntöm az olvasókat és az község lakóit, és nem utolsósorban Klimaj Jánost. Köszönöm, hogy elfogadta a felkérést és időt szakított a beszélgetésre. Mi vagy ki volt az elindítója a szobor készítésének?

- A Millenniumi Emlékbizottság megbeszélésein több alkalommal részt vettem. Szerettem volna én is valamilyen módon bekapcsolódni az ünnepségbe. Felkérést kaptam, hogy a helyi művészek kiállításán vegyek részt, a nagykö-

zönség újra láthassa munkáimat. Erre az eseményre több alkotással készültem.

- *Miért volt olyan csend körülötte és mennyi idő alatt készült el?*

- A feleségemmel kitaláltuk, hogy István királyt ábrázoló szobrot készítek egy méteres nagyságban. De ez kicsinek tűnt. Ekkor felkerestem a polgármestert, ha biztosítanak megfelelő nagyságú fát, akkor elkészítem belőle a nagyobb mását. Oláh Géza segítségét ezúton is szeretném megköszönni, aki rendelkezéseimre bocsátotta a rönköt. Csend

azért volt, mert szinte az utolsó pillanatban született meg az ötlet és két hónap alatt sikerült befejeznie a szobrot.

- *Milyen fából készült és mik a méretei?*

Nyers nyárfát kaptam, ami erre igazán alkalmas. A fűrészelés által nagyobb lett a tervezettnél, így 2,5 méter magas és 70 cm átmérőjű. Tömege körülbelül 5 mázsa.

- *Milyen előtanulmányok alapján készítette el?*

Egy kis kép alapján vázlatot rajzoltam, skiccet készítettem, amely ugyanilyen magas volt, de keskenyebb formában. Ez

segített, hogy a faragások előrehaladtával, ne térjek el a mérettől.

- *Mit jelent az alkotónak személyesen Szent István és a Millennium?*

- Mint említettem, én is része szerettem volna lenni e nagy ünnepnek alkotásaimmal. Maga a szobor számomra próbatétel volt, ilyen nagyot még nem készítettem. A 27 ezer kis alkotásom alapjául szolgált ennek a hatalmas szobornak. Minden reggel lázasan láttam neki a munkának és egész késő estig ugyanolyan lelkesen dolgoztam rajta.

- *Miért éppen a Könyvtárban helyezték el?*

A szobrot Békésszentandrásnak ajánlottam, a községnek. A kiállítás miatt megnéztem a könyvtár előterét, de amikor beléptem azonnal tudtam, hogy a bejárattal szemben, a lépcső feljárónál kell elhelyezni. Itt van a legjobb helyen és mindenki által bármikor megtekinthető.

- *Milyen terveik vannak a jövőre nézve?*

- Kaptam egy felkérést egy 180 cm magas szobor elkészítésére, de a továbbiakat a sors tudja megmondani. Talán jó lenne ilyen nagy alkotásokat készíteni! Itt szeretnék köszönetet mondani mindazoknak, akik munkájukkal segítettek!

- *Köszönöm a beszélgetést! Jó egészséget és sok sikert kívánok az új esztendőben!*

Szent István 2,5 magas szobra

Fotó: Bencsik Ernő, B&B

A Békésszentendréről Elszármazottak Találkozója

Ez év szeptemberében történt, hogy tizennégy lelkes ember összedugta a fejét, gondolt egy merészet, és elkezdte szervezni Békésszentendrás Baráti Szövetségét.

Az alapító tagok (dr. Bagi István, Tóthné Bolgár Tünde, Hrnicsjárné Dorogi Mária, Hévízi Róbert, Kiss Éva, Kiss Sándor, Kozák Árpád, Köteles Éva, Osgyán Lajos, Sinka Brigitta, Szécsi Balázs, Szécsi Mátyás, Szécsi Violetta, Szurovecz Vince esperes) elhatározták, hogy kapcsolódva a Nagyközség Millenniumi Napjához, megtartják a BBSz Alakuló Közgyűlését, és a falu „elbitangolt gyermekeit” meghívják egy baráti vacsorára.

Több mint kétszáz levelet kézbesített a Magyar Posta szülőfalunktól elszakadt, de gyökereiktől soha meg nem feledkező barátaink részére.

A világosan megfogalmazott célok (baráti kapcsolatok ápolása minden lokálpatriótával; közös programok, találkozók szervezése; az ifjúság felkarolása; szülőfalunk fejlődésének előmozdítása, arculatának formálása; elődeink emlékének tisztelete, az általuk létrehozott értékek megbecsülése) értő fülekre, érző szívekre találtak.

Még a szervezők kötelező optimizmusát is túlszárnyalta az a hihetetlen érdeklődés, amely a kezdeményezés iránt megmutatkozott. 2-3 hét leforgása alatt több mint nyolcvan csatlakoztak a Szövetséghez. Több mint száz visszajelzés érkezett. És az érdeklődés egyre nő. Terjed a hír. Nagyon jó ez így, mert mutatja a szentendrési népek emberi tartását, egészséges lelkiületét. Mutatja viszont azt is, hogy mennyien vártak eddig a hívó szóra!

November 29-én (szerdán), délután két órára hirdettük meg a találkozót a Művelődési Házban. A másnapi ünnepek miatt csak az emeleti társalgót tudták a rendelkezésünkre bocsátani. Fél háromkor már alig fértünk el.

Ezek után nem lehet csodálkozni azon sem, hogy az Idősek Klubja (ahol az esti

programot rendeztük) csak kisebb nehézségek árán tudott mindenki számára ülőhelyet biztosítani.

Este, hét óra körül, Szécsi Mátyás köszöntötte a megjelenteket. Röviden elmesélte megalakulásunk történetét, majd fölkererte a jelen lévő Sinka Brigitta sakk mestert és Dr. Bagi István alkotmánybíró,

Fotó: Szécsiné

hogy vállalják el a Szövetség tiszteletbeli elnökségét.

Mindketten eleget tettek a felkérésnek, amit megtiszteltetésnek vettek, majd néhány szóban meghatott szavakkal beszéltek a múltról a jövőnek. Kértek minden jelenlevőt, hogy nyújtsanak támogatást az alapítók munkájához.

Ezután Fazekas Erzsike állt a mikrofon elé, és levezette a Hunyadi János Általános Iskola 4.b osztályos tanulójának ajándék-fellépését, a nagyrészt deresedő hajú, de ifjonti szívű hajdánvölt deákoknak. A zsengekorú művészpallanták népdalsokorral és

dunántúli-táncokkal kedveskedtek a lelkes közönségnek. (Nem kis büszkeséggel jelenthetjük, hogy a gyerekeket egyik vezetőségi-tagunk, Kiss Éva tanítónő készítette fel.)

Ungvári Judit, Ady Endre „Haza megyek a falumba” című versével aratott előre borítékolható sikert. Ifj. Hrnicsjár András (aki egy csodálatos kis

helytörténeti kiállítást varázsolt az egyik sarokba) elhozta magával két barátját, ők a zongorával és a hegedűvel tűntek nagyon jó beszélő viszonyban lévőnek.

Ezután három szentendrési elszármazott (Magyar Anna, Bagi János, özv. Molnár Frigyesné) levelét olvasta föl Judit. Mindannyian örömeiket

Mátyás elnök, Tóthné Bolgár Tünde titkár, Kozák Árpád gazdasági felelős, Osgyán Lajos sajtóreferens, Kiss Éva és Köteles Éva rendezvényszervezők. A Felügyelő Bizottság tagjai: Kiss Sándor, Szécsi Balázs és Szécsi Violetta.

Minden tagot megajándékoztunk egy díszes emléklappal és egy gyönyörű falinaptárral (ezt a „jövendőbeli-tagok” is megvásárolhatják!).

Sinka József polgármester (aki a rég nem látott tömegetől annyira érzékenyült, hogy még a község zászlaját is elhozta közénk) és Strassburger Gyöngyi aljegyző is megtisztelte jelenlétével a találkozó résztvevőit.

Mindezek után nem maradt más hátra, mint elbeszélgetni a jó barátokkal, józan, megfontolt mozdulatokkal koccintani és reggelig táncolni.

Köszönettel tartozunk Tóth Mihálynénak és Bohák Mihálynénak a terem biztosításáért, valamint a készséges segítségért.

Szeretnénk remélni, hogy mindenki jól érezte magát, és legközelebb, a Farsangi bálon (valószínű időpont: február) újra együtt lehetünk.

A „rég” tagoktól most már az aktív támogatást várjuk, ötletek, javaslatok kezdeményezések formájában. Nem dőlhetünk hátra a karoszekben.

A jövőbeli tagoktól pedig azt kérjük, hogy keressék velünk a kapcsolatot, ismerkedjenek meg a munkánkkal, terveinkkel, látogassák a rendezvényeinket.

Segítsenek abban, hogy azokat is el tudjuk érni, akiknek a címe eddig nem állt a rendelkezésünkre. Mindenkit, akik bármilyen formában kötődnek Békésszentendrához, szívesen látunk magunk között.

A közelgő ünnepek alkalmából minden elszármazottnak, falubelinek, Békésszentendrás minden barátjának ezúton szeretnénk Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és Boldog Új Esztendőt Kívánni! (BBSz)

Millenniumi Nap Szent András napján

Az évezred utolsó Szent András napja, november 30., egyben Millenniumi Napja kiemelkedő eseménnyé vált Békésszentandrás történelmében. E szép ünnepen itt találkoztak először a Kárpát-medence Szentandrás nevű települései is. Együtt ünnepeltek velünk a községből elszármazottak, akiknek találkozója az előző napon zajlott, és Kishegyes testvérközségünk, valamint az erdélyi Menyháza képviselői is. Így ez a nap többszörösen is az összetartást, az összetartozást jelképezte. Az ország egységén belül egy kis település lakóinak összetartozását, az őshöz, a múlthoz való ragaszkodást.

Ünnepségeinket megtisztelték jelenlétükkel dr. Vass Nándor, a Környezetvédelmi Minisztérium helyettes államtitkára, dr. Szabó Gábor államtitkár, a nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter hivatalának vezetője, dr. Borókai Gábor a Magyar Köztársaság Kormányának szóvivője, és Domokos László országgyűlési képviselőnk, a Békés Megyei Közgyűlés és a Megyei Millenniumi Bizottság elnöke.

A római katolikus templomban összegyűlt vendégeket Bódi Etelka szavalata, Wass Albert: A bujdosó imája című versrészletének elhangzása után Hévízi Róbert képviselő, a helyi Millenniumi Emlékbizottság elnöke, majd Sinka József

polgármester úr köszöntötte, az alábbi szép gondolatokkal:

„A hányatott sorsú Kárpát-medencében, az évezred fordulójához közel, reményekkel telve ünnepelünk. Így természetes, hogy hangulatunk emelkedett, a szavak közt válogatva a szebbeket-jobbakat igyekszünk használni, ahogyan környezetünket is csinosítjuk, gondolataink pedig a reményteli, szép jövőt építik.

A jövő reményéhez azonban hozzátartozik múltunk, az elődök által megjárta kétezer esztendő út, akár feljegyezte a történelem ezeket az elődöket, akár nem.

Békésszentandrásnak jelentős múltja van, s talán már megszülettek, s köztünk élnek azok az eljövendő történetírók, akik kőnél és ércnél maradandóbb formában foglalják össze a kétezer esztendő helyi tapasztalatait az eljövendő korok számára.

A ma élő békésszentandrásiak a magyar államiság ezredévére emlékezve a felavatandó András-kereszt emlékművel gyarapítják településünket, és azzal az érzéssel, hogy nem vagyunk egyedül Európa Kárpátoktól ölelt területén.

Testvéreink, a Szentandrás nevű települések, hasonlóan kicsi falvak, de hasonlóan élni akarók és küzdeni tudók, mint mi.

Az András-kereszt jelzi ezen túl az élni akarást, a küzdeni tudást, a Kárpát-medence közepe táján, s jelzi a határok

nélküli Európa felé haladást is.”

Ezután Dr. Vass Nándor államtitkár úr ünnepi beszédében kiemelte:

„Önmagukat illetékesnek feltüntető véleményalkotók szájából és tollából gyakorta érzelünk kételkedő, már-már gúnyolódó megjegyzéseket, az egész országot átfogó, mintegy 3200 települést érintő jubileumi zászlóátadási-ünnepségek kapcsán. Ezek a zászlóátadási-ünnepségek - fontos megemlíteni - nem valami vagy valakik ellen, hanem valakikért, illetve valamiért, történetesen a működő közösségekért, azok összetartozásának erősítése érdekében történnek ország-szerte. Éppenséggel a kételkedők, gúnyolódók hangja

az önbecsülés és a közösség összetartozásának jegyében fogant. A piros-fehér-zöld zászló, amelyet a mai napon Békésszentandrás lakosainak képviselőjében a Polgármester úr átvesz, egyformán szól a település minden polgárához, legyen az illető bármely nemzethez vagy nemzetiséghez tartozó személy. Emlékezzünk arra, hogy a történelem vihariban minden nemzet kitüntetett figyelemmel, tisztelettel és szeretettel viseltetett és viseltet ma is hazája zászlaja iránt...”

Ezt követően adta át polgármesterünknek a község millenniumi zászlaját, melyre Csikós Györgyné zászlóánya kötött nemzetiszínű szalagot. Domokos László országgyűlési képviselőnk millenniumi

Dr. Vass Nándor átadja a Millenniumi zászlót Fotó: Szécsiné

tehetné a millenniumi zászlóátadás emelkedett pillanatait a megosztás aktusává, amennyiben ezt a hagyománytisztelő többség engedné. De Istennek hála nem engedi! A millenniumi zászlóátadás gondolatisága

mi megyezászlót nyújtott át Békésszentandrás lakosainak. A Boldogasszony anyánk című ének elhangzása után, melyet évszázadokon keresztül a magyarok himnuszaként énekeltek, néhány ünnepi gondolat

mellett Szurovecz Vince római katolikus esperes plébános és dr. Dobos Ágoston református

szerk.) Posztumusz díjat adományozott a nagyközség képviselő-testülete kiemelkedő

Bagi András átveszi édesapja díját

Fotó: Szécsiné

lelkész megáldották a zászlókat.

Ez után került sor az 1996 óta Szent András napján hagyományá vált helyi kitüntetések átadására. Az idei év díjazottjai: Lóránt János Demeter Munkácsy-díjas, Érdeemes művész kiemelkedő művészeti és közművelődési tevékenységéért; Sinka Brigitta sakkmeister kiemelkedő sport és közéleti tevékenységéért; Bontovics Imre órásmester a község közéletében végzett kiemelkedő tevékenységéért. (A velük készült beszélgetéseket következő oldalainkon olvashatják, a

gazdasági és közéleti tevékenységéért Bagi Alajosnak, a Szőnyegüzem megalapítójának. Az elismerést Bagi András, a díjazott Svájcban élő fia vette át.

A templomból az ünneplők a Községháza elé vonultak, melynek falán Domokos László országgyűlési képviselő leplezte le a Millenniumi Emléktáblát.

Ezután a jelenlévő sokaság a Községháza udvarának körös-parti részén elkészített emlékműnél gyülekezett. Békésszentandrás Nagyközség a Millennium emlékére a Körös-partján, impozáns térben,

egy művészi András-keresztet állított fel, amely egyben a kárpát-medencei Szentandrások közös jelképe is. Az ezzel összhangban kialakított, Kárpát-medencét szimbolizáló sziklakertben helyezték el a határon innen és túl található Szent András nevű községeket jelképező köveket, melyeken olvashatók minden egyes település előnevei. A polgármester

melyet a Szentandrások mutatnak. Példáztatul valamennyiünknek. A millenniumi év magaslát, kilátó, ahonnan visszatekinthetünk az elmúlt ezer évre. Jól láthatjuk innen a múlt valamennyi erényét, hibáját, sikerét és kudarcát. Van mit tanulnunk ebből az ezer évből, és van mire büszkének lennünk. Egy gondolatra koncentrálnék, mégpedig az össze-

A Millenniumi emlékmű koszorúzása

Fotó: Szécsiné

beszédét követte dr. Borókai Gábor kormányzóvivő, aki többek között a következőket mondta: „Ez elsősorban a szentandrásiak ünnepe. De azért a miénk is, akik eljöttek közéjük megünnepelni a magyar állam fennállásának ezer éves ünnepét, a Millenniumot, és azt az összefogást,

fogásra, az összefogásra, mely jó példázat a magyarság ezer évére. Leginkább akkor volt sikeres ez az ország, ez a nép, amikor összefogott, egységbe tömörült...

Az összefogást, az összetartozást jelképezi ez a mai ünnep, és ezt jelképezi a ma felavatandó nagyon szép emlékmű is.

„A mai napig büszke vagyok a „Kisórási” névre” - beszélgetés Bontovics Imre órásmesterrel

- A Szentendrési Híradó és a község lakói nevében köszöntöm Bontovics Imrét - Imre bácsit -, vagy ahogyan itt mindenki ismeri „Kisórást” -, abból az alkalomból, hogy a Békésszentandrás Millenniumi napján november 30-án megkapta a község kitüntető díját. Hogyan élte meg, amikor megtudta, hogy Ön lesz az egyik díjazott?

- Nagyon meglepődtem. A feleségemmel szinte órákig meglepettem járkáltunk egymás körül, amikor aztán lassan kezdtem felocsúdni. Nagy örömmel vettem tudomásul, hogy ilyen szép kitüntetésnek lehetek részese. Nem beszélve arról, hogy olyan helyen vehettük át, amely a községnek a legszebb helye, ahol a szentmisét hallgathatja az áhítatos nép. Az alatt a gyönyörű secco alatt, amelyet az én gyerekkoromban Chiovini művész festett, és 8-9 éves gyermekszemmel láthattam a mű elkészültét. Mindez a község legnagyobb ünnepén történt és ezen a szép napon én is ott lehettem az ünnepeltek között. Ez nagy boldogság volt számomra.

- Az indoklásban elhangzott, hogy a község érdekében kifejtett közéleti tevékenységéért és azért a munkáért jutalmazták, amit órásként végzett itt helyben. Milyen munkát végzett a faluban a mestersége mellett és hogyan lett „Kisórási”?

- Akkor még divat volt, hogy 4-5. elemiből sokan elmentek nyolc osztályos gimnáziumba, így én is. Onnan azután 4 gimnázium után többen elmentünk ipari tanulónak, inasnak is mondták akkoriban. Én órástanuló lettem. 1950 nyarán felszabadultam, de olyan nehéz

körülmények voltak, hogy segédet nem tudtak alkalmazni. Így 1951-ben elkerültem Pestre, mert hallottam, hogy a MOM (Magyar Optikai Művek) óragyár részlegében el lehet helyezkedni. Körülbelül másfél évig dolgoztam ott, de

Fotó: Szécsiné

mivel igen egyhangú munka volt, hazahozott a honvágy és a barátok, a labdarúgó egyesület. A futballista barátokkal már mielőtt elkerültem Pestre, akkor is együtt jártam meccsre és szórakozni. Az intézői teendőket először az ifjúsági csapatnál folytattam, majd a felnőtt csapatnál is. Így telt el 20-25 év is talán. Kisórási pedig úgy lettem, hogy a sportbarátaim adták ezt a nevet, amit aztán a falu is átvett, és erre a mai napig büszke vagyok.

- Meddig volt intéző Imre bácsi?

- 1973-ig. Akkor átadtam az intézői teendőket. 1963-ban mestervizsgáztam, és attól kezdve a szakmában dolgoztam. Az ÁFÉSZ-nál nyílt lehetőség üzletet nyitni.

Nagyon sokan bejártak hozzánk, idős I. és II. világháborút is megjárt emberek, jó barátok.

A történelem élő lapjai voltak ők. Nagyon sokat meséltek. Nagyon sok hagyomány is megragadt az emlékeim között. Szerencsém volt, hogy az egyik szomszédban régi okmányokra bukkantam. Ők a Gyula levéltárban kutattak és

ezeknek az iratoknak a maradvékai voltak. Gázsó F. Imre „hagyatéka” volt ez, amelyet őriztem és most is sokat őrzök belőle. A honismeret szeretete ezektől az idős emberektől indult.

- Nem is véletlen, hogy a Békéssy János Helytörténeli és Hagyományőrző Egyesületnek az egyik alapító tagja, és névadója.

- Az előbb említett iratok között megtaláltam, hogy Békéssy János rendszerezte a község történetét 1849-ig, haláláig. Az első szentendrési újságot is ő adta ki, amely még kézzel írott volt. Talán példányai találhatóak még a gyulai levéltárban. Munkája azért is nagy jelentőségű, mert ő nem szentendrési ember volt, Pestről származott. 32 évig volt jegyző a községben.

- Térjünk vissza egy kicsit a kitüntetésre. A beszélgetés előtt

említette, hogy a pénzjutalomról szeretne valamit mondani.

- A kitüntetés mellé járó pénzösszegekről a következőt döntöttük a feleségemmel. Mi már a díjat is nagy örömmel vettük, a pénz felhasználásához pedig a Hunyadi János Általános Iskola segítségét kérjük. Két olyan családnak szeretnénk felajánlani karácsonyra, akik nagycsaládosok és akiknek ezzel segíthetünk, és külön örömet szerezhetünk.

- Ez igazán nemes felajánlás. Mint iskolaigazgató megígérem, azon leszek, hogy megfelelő helyre kerüljön a felajánlás.

Beszélgetésünk végéhez közeledve arra kérem fogalmazza meg, milyen útmutatót adna Békésszentandrás fiataljainak, lakóhelyükkel, a községgel való törődéssel, az érte való munkával kapcsolatban, mintegy tanulságaként eddig tevékenységének?

- Nagyon szeretném, ha a felnövekvő nemzedék legalább ilyen szellemben nőne fel, ahogyan én és barátaim gondolkodtunk fiatal éveink alatt. Becsültük és tiszteltük embertársainkat. Nem mentünk el úgy az utcán ismerős mellett, hogy rá ne köszöntünk volna. Ez sajnos manapság általánosan megkopott, pedig minden abból indul ki, hogy egymást szeretve üdvözlöljük az utcán. Ha ez meglesz talán hamarabb segítik egymást az emberek és jószándékkal közelítenek egymáshoz.

- Köszönöm szépen a beszélgetést. Még egyszer gratulálok a kitüntetéshez és boldog karácsonyt, és még boldogabb újévet kívánok Imre bácsinak és feleségének is!

Molnár Imre Zoltán

„Csak annyit várj az élettől, amennyit magadnak megteremtesz”

Beszélgetés Sinka Brigitta sakkmeisterrel

Községünk Millenniumi Napján kitüntető díjat vett át többek között Sinka Brigitta sakkmeister. Ebből az alkalomból kértem, ismertesse olvasóinkkal munkáját, életét.

- Szeretettel köszöntöm a Szentandrási Híradó olvasói, Békésszentandrás lakói nevében. Engedje meg, hogy gratuláljak a kitüntetéshez. Első kérdésem is ehhez kapcsolódik. Hogyan élte meg azt, hogy e díjat megkapta?

- Az én életemben ez egy nagyon nagy esemény volt, olyan, mintha egy sakkvilágbajnokságon játszottam volna. Ez a kitüntetés egész életem munkásságának szól, a sakkban elért eredményeimnek is. Benne van talán az is, ahogyan az egész pályafutásom indult. Óriási hátrányt jelentett másokkal szemben, hogy én a sakkelméletet is csak 25 éves korom után ismerhettem meg, amikor ilyen idős korban mások már befutott emberek, sportolók voltak. Kéményen meg kellett dolgoznom azért, hogy helytálljak. Mindig az vezérelt azonban, ami abban az emlékkönyvben van, amelyet édesanyámtól kaptam, s Mátyás testvérem egy örökmécseszt rajzolt bele. A mécses alá azt írta: „Csak annyit várj az élettől, amennyit magadnak megteremtesz!” Így indultam el, mindig ezt tartottam a szemem előtt. Többek között ennek és az édesapám mellett a tanyában végzett munkáknak köszönhetem

mindazt, amit elértem. Ő nevelt az ezermesterségre és a takarékos gazdálkodásra, ezt vittem magammal tovább. Azt is magammal vittem a szülői házból, hogy másokért is dolgozom. Valahol ez mindig is kikívánczolt belőlem. Amikor versenyeztünk, az egyes versenyek után mindig az újabb versenyekről is szó esett. Hamar észre vették Pesten is, hogy jó érzékem van a szervezéshez és ahhoz, hogyan lehet a semmiből létrehozni valamit, például egy sakkversenyt.

- Hogyan lett egyáltalán sakkozó Békésszentandrásról, egy tanyáról?

- Ez érdekes dolog. Unokatestvérem Sinka Gábor szabómester szülei meghaltak és édesapám magához vette a testvére gyerekeit. Gábor tanulta meg a Szécsi Mátyás édesapja testvérétől a sakkjátékot ő hozta a családba, ő tanította meg édesapámnak a tanyán. Varrógépen esztergálták a figurákat, s ezekkel játszottak. Olyan öt-hat éves lehettem, amikor a testvéreim és unokatestvéreim elkezdtek játszani a sakkot édesapámmal. Én ott lábatlankodtam körülöttük, a leültöt figurákat öltöztettem fel, szoknyát, sapkát adtam rájuk. Nem küldtek el ennek ellenére. Így aztán lestem a lépéseket. Érdekelt. Amikor a fiúk elkerültek, akkor a papa engem fogott be játszani a hosszú téli esteken. Elméleti tudás nélkül, hiszen nem tudtam írni, olvasni a partit. Csak a magunk által kitalált kombinációkat játszottuk, természetesen szabályos lépésekkel. Tizenhat éves koromban beírtattak a tánciskolába, így bekerültem a faluba, Gáboréknál laktam. Segítettem nekik a téli hónapokban gomblikazni, meg egyéb ilyesmit. Ő mondta, hogy - „Hallom, te is sakkozol!” - s leült velem játszani. Megvertem. Játék közben érkezett oda éppen a falu akkori plébánosa, Borbás Pál. Ő is elcsodálkozott azon, hogy sakkozom, s hogy Gábort megvertem. Leült velem

egy partit játszani, őt is megvertem. Azt mondta, mivel valahol játszott az akkori magyar bajnokkal, én jobban játszom még nála is. Ezután rábeszélte a szüleimet, hogy engedjenek sakkozni. Egy helyi kocsmai sakkversenyen indultam el először, ahová papi és szülői engedéllyel mehettem. Ezen jó eredményt értem el. Később 47-ben meghívták a szentandrásiakat Szarvasra egy mérkőzésre, ahol kiderült, hogy eggyel kevesebben vannak, mert valaki megbetegedett. Tóni bátyámnak eszébe jutottam, visszajött értem kerékpárral. Tizennégy párból 12:2 arányban a szarvasiak nyertek. A két pont úgy jött össze, hogy két döntetlen volt, illetve én nyertem a partit. Akkor jelent meg ott egy újságcikk. Ez olyan érzéseket váltott ki bennem, hogy attól kezdve nem tudtam nyugodni. Kaptam egy doboz csokoládét, aminek a papírját évtizedekig őriztem. Ez indított el bennem egy lavinát. Telt az idő, a paraszti gazdaságok összeomlásával elkerültem a családi háztól Szolnokra, ahol először varrni tanultam a bátyám menyasszonyának a szüleinél. A bátyám apósa vitt be a Szolnoki MÁV-hoz sakkozni. Ott úgy mutatkoztam be, hogy Dalkó Nándort az első táblásukat - aki később levelezési Európa Bajnok lett - megvertem. Először véletlenül hitték, de amikor a többiek is szépen csipegettem, befogadtak. A hét végén már mérkőzésre is elvittek. Így indult el a versenyzés, 1950-ben.

- Az élete során a sakkozásból élt, vagy dolgozott is mellette?

- Munkahelyem volt, ahol dolgoztam. A sakkozásból akkor származott már csak előnyöm, amikor eredményeket mutattam föl. Egészen pontosan 1952-ben jutottam be az országos bajnokságra és attól kezdve 29 bajnoki döntőn vettem részt. Azt hiszem egy magyar nő sem játszott ennyi bajnoki döntőn. A sakkban elért

eredményeim alapján 50%-os munkaidő-kezdvezményt kaptam. Anyagi előnyöm kevés származott belőle. A versenyekre fizettek útiköltséget, esetleg egy-egy tárgyat kaptam díjként. Eleinte volt úgy, hogy egy rúzszt, később Olaszországban már egy Muranoi csillárt. Elsősorban tehát ilyen tárgyi dolgokat kaptam.

- Melyik év volt a legeredményesebb sakkozói pályafutásában?

- Talán 1957 és 1961, amikor beválasztottak a sakkolimpiára. Sajnos nagyon peches voltam emellett, mert '57-ben útlevíl problémák miatt késve érkeztem Hollandiába, Emmenbe és nem engedtek játszani, '61-ben pedig már kész vízummal a kézben egy politikai döntés nyomán nem utazhattunk ki a versenyre. Az akkori szocialista országok ugyanis egy NDK-s versenyzőnek meg nem adott vízum miatt bojkottálták a versenyt.

- A magyar válogatottban hogyan, hányszor szerepelt?

- Több mint tíz éven keresztül voltam tagja a magyar válogatottnak. Nagyon sok versenyen, szinte megszámlálhatatlan partiban képviseltem a magyar színeket.

- Mit fogalmazna meg végül üzenetképpen Békésszentandrás lakóinak? Mi az, amit fontosnak tart?

- Nagyon fontosnak tartom, hogy a fiatalokat a felnőttek jól fogják össze. Ehhez a sportolás nagyon megfelelő. A sakk például jó tulajdonságokat fejleszt ki az emberben, a vízisport egészséges testfelépítést, akaraterőt, fegyelmet fejleszt, ugyanígy a labdarúgás, kézilabda és a többi sport. Ha valamit meg akarunk valósítani, ahhoz pedig nagyon fontos az összefogás, az egymásért munkálkodás.

- Köszönöm a beszélgetést! További jó egészséget, boldog karácsonyt, új évet, évszázadot és évezredet kívánok az olvasók nevében is!

Molnár Imre Zoltán

Megvalósításra váró álmunk!

Az András kereszt avatása napján (2000.XI.30.-án) az a megtiszteltetés ért, hogy Békésszentandrási Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete kitüntető díjat adományozott a község életében végzett kiemelkedő sport és közéleti tevékenységemért.

Mielőtt a díjjal kapcsolatos döntésemet közzé tenném, szeretném szüleim hasonló, közösség érdekében végzett munkáját ismertetni:

Édesapám Vitéz Sinka Mátyás, jelentős anyagi terhet vállalva Atalakon épített egy tanyai iskolát, ehhez szervezése nyomán az ott élő szülőktől élmunka segítséget kapott. Fák ültetését is közösen végezték.

Közadakozást kezdeményeztek a szüleim harang vásárlására. Az adományok gyűjtésénél magam is résztvettem. A ha-

ranglábát az udvarunkról kiszedett fából maga ácsolta apám. Az iskola lebontása után a harang lábazatával együtt adományként a római katolikus temetőbe került.

Szüleim példáját követve a kapott díjamat felajánlom a nagyközségünket szépítő „kajakos sportszobor és emlékoszlop” felállítására. Ennek korábban bizottsági ülésen már hangot adtam.

Döntésem befolyásolta az a tény, hogy a kajak szakosztálynak amellet, hogy sok fiatal egészségesen foglalkoztat, vitathatatlan érdemei vannak. Kiemelkedő eredményű sportolókat neveltek. Példaképpént említem Hrnicsjár András többszörös országos bajnokot (K-1, 500 m) és még sorolhatnám a neveket.

Az emlékoszlopra az eredményes sportolók, szervezők, ok-

tatók nevei is felkerülnének. Ez a fiatalokat nagyobb erőfeszítésre ösztönözné, hogy később nevük is megörökítésre kerülhessen.

A legutóbbi kajak-kenu verseny alkalmával hazafelé jövet, Hévízi Róbert egy viszonylag elhanyagolt vizes területre hívta fel a figyelmem, ahol a sportpálya lejárataánál méltó helyen állhatna Körös parton a szobor. A vízi sporthoz kapcsolódva a vizes környezet és ahhoz kötődő növényzet (nád, szomorú fűzfa).

Az elképzelt szobor és környezete az itt megforduló sportolók kedvenc pihenő és fotózásra alkalmas helye lehetne. Az egész országban híret vihetné Békésszentandrási gyönyörű fekvésének.

Elképzeléseinket a pontosság igénye nélkül lerajzoltam, el-

gondolásaim több ember tettségét megnyerték.

Budapesti barátnőm Ballai Károlynét, akit még rokoni szálak sem kötnek ide, a vízi sport látványa annyira fellelkesített, hogy a szobor felállításához anyagilag ő is hozzájárult.

Tudom, hogy ez az összeg nem elég a kivitelezéshez, de bízom abban, hogy összefogással, az érdekelt lakosság közadakozásával és társadalmi munkájával idővel megvalósulhat az álmunk. Atalakon már átéltem ezt a csodát!

Ezekhez a munkákhoz kérem a segítségüket és azt kívánom, hogy érezzék az adakozás örömet, hogy később gyönyörködhetnek a szobor és környéke szépségében.

Békésszentandrási, 2000. november 30.

Sinka Brigitta
sakkmeister

„Békésszentandrási az igazi otthonom” Lóránt János Demeter festőművész

A Millenniumi ünnepség részeként ezúttal már ötödik alkalommal osztották ki azokat a díjakat, amellyel Békésszentandrási Képviselő-testülete jutalmazza a kiemelkedő eredményeket, életutakat. Ebben az évben az egyik díjazott - Lóránt János Demeter - Munkácsy díjas és Érdemes Művész. Ez alkalommal kér-

tem Őt egy rövid beszélgetésre.

- *Elöljáróban őszintén gratulálók a kitüntetéséhez. Azt hiszem, nem kell bemutatnom Önt az olvasóinknak, hiszen itt született Békésszentandráson 1938-ban. Itt járt iskolába, sokan ismerik és sokakat ismer. Művészeti tevékenysége is közismert, hiszen már többször is kiállított községünkbe. Gyermekkorában gondolt-e arra, hogy valamikor a festéssel fog foglalkozni?*

- Érdekes dolog ez, mert akkoriban ezen a környéken rengeteg rizstelep volt és gépekkel szivattyúzták a vizet és én nagyon értettem mindenféle motorhoz és sokáig gépészmérnök akartam lenni. Aztán a 7-8. osztályban egyre inkább megérlelődött bennem a gondolat, hogy jó lenne lefesteni a Köröst, ahogy a fák

tükröződnek benne. Az a szépség, amit láttam a vízparton a Körös mellett, az indított arra, hogy ezt a pályát válasszam.

- *Milyen volt az élet akkoriban Békésszentandráson? Milyen volt ez a gyermekkor?*

- Azt hiszem a gyermekkor mindenkinek a legesodálatsabb. Gyerekek voltunk, sokat játszottunk a szabadban, nem volt TV, számítógép meg pláne nem. Sokkal jobban együtt éltünk a természettel, télen-nyáron kint voltunk a szabadban. Nem is emlékszem, hogy sokat tartózkodtunk volna a lakásban, ha a barátainkhoz mentünk játszani és még télen is a hóban rohangásztunk.

- *Az általános iskolát Békésszentandráson, a középiskolát Szarvason végezte, majd Szegeden a Pedagógiai Főiskolán rajz-földrajz szakon tanári diplomát szerzett. Hogyan lett*

a tanárból festőművész, hogyan kezdődött a művészi pályafutása?

- Szarvason a gimnáziumban abban az időben egyáltalán nem volt rajzoktatás, így innen-onnan kellett összeszedni az efféle tudományokat. Volt a gimnáziumban egy kiváló tanár - Hanzó Lajos - aki a történelem oktatás keretében egy kis művészettörténetet is be-csempészett az oktatásba. Eredetileg a Képzőművészeti Főiskolára szerettem volna menni, de éreztem, hogy az én tudományom oda kevés, így Szegedre mentem rajz-földrajz szakra. Azt elvégeztem, majd megnősültem, közben azért szerettem volna elvégezni a Képzőművészeti Főiskolát is, de aztán erről lemondtam és végül is az ott szerzett ismeretek alapján kezdtem el rajzolni, festegetni.

- Ez a rajzolgatás, festégetés később művészi tevékenységgé vált. Mikor érezte először azt, hogy megtalálta önmaga művészetét, s ezzel akar foglalkozni, hogy festőművész lesz?

- Már Szegeden a főiskolán fele-fele arányban készültem én rajztanárnak és művésznek is. A főiskola után Kaposvárra költöztem, oda nősültem. Majd olyan szerencsém volt, hogy olyan iskolába kerültem, ahol az igazgató nagyon szerette az úgynevezett melléktárgyakat - testnevelést, rajzot, éneket. Én nem voltam sem úttörő, sem osztályfőnök, csak rajzot tanítottam és vezettem a rajzsakkört. Nagyon jó szaköröm volt, csak a rajzzal, festéssel kellett foglalkoznom. Két évig tanítottam főállásban, később fél tanári beosztásban, majd 1962-en felvettek a Művészeti Alapba és ettől kezdve lettem hivatalosan is festőművész. Még ebben az évben Kaposvárott egy kiállításon volt a Rippl-Rónai Múzeumban. Ez volt az első kiállításom. Akik látták a képeimet, azok tudták honnan jöttem, mert az egész kiállítás egy „honvágy”, tudniillik csak alföldi témájú képek szerepeltek a kiállításon.

- Sosem szakadt el Békésszentandrásról. Az első képektől kezdve feltűnik művészetében a szentandrási táj, a Körös, az emberek. Mit jelent Önnek Békésszentandrás azon túl, hogy ez a szülőhelye?

- Sok mindent. Bejártam már az országot és a világon is sok helyen voltam, de ha itt vagyok, akkor érzem azt, hogy otthon vagyok. Ismerős arcok, helyek jelennek meg, ezeknek tudom a történetét, ismerem embereket, történeteket. Még ha mostanában kevesebbet is tartózkodom itt, olyan érzése van az embernek, hogy otthon vagyok. Megjelennek olyan gyermekkori élmények, emberek, falurészletek, melyek képeimben is visszatükröződnek.

- Eddigi pályafutása során sok szép sikerben volt része. Mégis melyik ezek közül a legkedvesebb, amelyikre a legbüszkébb?

- Van egy csomó képem, amivel én is meg vagyok elégedve. Volt egy nagyon sikeres kiállításom 1970-ben. Akkor még ment az ún. TV galéria Budapesten a Derkovits-teremben. Ez élő TV-adás volt. Ezután kaptam meg a Derkovits ösztöndíjat és felvettek a Magyar Képzőművészetek Szövetségébe. Ebben a TV adásban váratlanul megjelent Barcsay mester, aki nagyon dicsérte a képeimet. Akkoriban még dohányoztam, mire ő megjegyezte, hogy ez nem jó, mert megrövidíti az ember életét, hát azóta nem dohányzom. 1983-ban egy nagy sikerű kiállításom volt a Műcsarnokban, ez is jelentős esemény volt az életemben. Sok díjat kaptam már életemben, ezeknek is örültem, de ez a mostani elismerés nagyon meghatott és egyike azoknak a díjaknak, amelyre a legbüszkébb vagyok, mert ezt a szülőföldemen kaptam.

- Elkészült az András-kereszt a Körös parton. A községben nagyon sok embernek tetszik, de sokan bírálják is, illetve nem értik, hogy miért ilyen a formája? Kérem, hogy beszéljünk erről!

- Évekkel ezelőtt volt már az az ötletem, hogy a pléh Krisztusok módjára egy pléh Szent Andrást kellene állítani a Körös parton. Az akkori ötlet két éve jött elő újra, hogy akkor a Millenniumi évben ezt meg lehet valósítani. Akkor már nem szerepelt rajta az alak, csak maga az András-kereszt és hosszas megbeszélések, egyeztetések után kialakult a most megvalósult elképzelés. Ez már nem olyan kereszt, amit két pallóból összeácsolnak, hanem át van alakítva. Emlékeztet arra a kivágott fára, amelyik hajlik és a vége felé elvékonyodik. Nem egy

fűrészelt pallót, hanem mintha egy eredeti fát vágtunk volna ki és azt állítottuk volna fel. Ezzel a természetességet és az eredetiséget akartam kifejezni. Nincs rajta szobor formájú Szent András figura, hanem szögek vannak benne, amelyek tartották Szent Andrást jelképesen. Ez a kereszt forma nemcsak Szent András emlékére készült, hanem minden ember emlékére is, akiket valaha keresztre feszítettek, vagy bármilyen módon mártírhalált haltak. Mivel figura nem szerepel rajta, ezért úgy gondoltam, hogy a kereszt belső oldalán megfestem a Szent András életére jellemző jelenetet. Mivel Szent András ott volt a csodálatos halszaporításnál (halász is volt), ezért az egyik oldalon Szent András a halakkal látható, míg a másik oldalon azok az emberek szerepelnek, akik ott voltak a csodálatos halszaporításnál.

Visszatérve még a formára, milyen izgalmas az, ha játékból összerakunk két kis gallyat András kereszt formájára, milyen érdekes formák alakulnak ki a gallyak úgynevezett görbeségéből.

Nagyon sajnálom, hogy Supka Magdolna betegsége miatt nem tudott eljönni az avatásra. Ő órákig tudna mesélni ezekről a dolgokról és szívesen eljönne egy későbbi időben Békésszentandrásra. Az emlékmű kialakítására a Körös part méltó környezetet biztosít. Továbbiakban arra kell törekedni, hogy minél több ember lássa, táblával kell felhívni a figyelmet az emlékműre.

- Szeretném még megkérdezni, hogy jelenleg milyen munkával foglalkozik, mit szeretne még elkészíteni, megvalósítani?

- Ez az év jelentős év volt számomra. Az András kereszt itt Békésszentandrásán, aztán dolgozom a Miskolci Galériában, ahol megnyílt egy művészklub. Ez egy pincerendszer a galéria alatt,

ahol felkértek faliképek festésére.

Ebben az évben kezdtem el festeni egy sorozatot, amelynek az a címe, hogy az „Ígéret Földje”. Ez 12-14 képből álló sorozat, a témája egy kicsit biblikus jellegű. A jövő évben Húsvét táján szeretném bemutatni Mezőtúron egy nagyon szép városi galériában. Az „Ígéret Földje” nekem azt jelenti, ahol jól érzem magam, a Körös part, a Tisza, a hegyek, ez az én világom.

- Végezetül szeretném kikérni a véleményét arról, hogy a községünkben megvalósítandó sok-sok feladat, teendő mellett melyek azok a gondolatok, amelyekkel feltétlenül foglalkoznunk kell?

- Én elsősorban a kultúrát és a környezetvédelmet emelném ki. A könyvtárban most volt egy kiállítás, már beszéltem a könyvtárvezetővel, hogy ott állandó kamara kiállítást lehetne szervezni. Segítsek a képek felfüggesztési rendszerét kiépíteni, így könnyen be lehet rendezni bármilyen kiállítást.

A Körös parton az András keresztnél nagyon sok szép rendezvényt lehet tartani. Másik nagyon fontos terület a környezetvédelem. Szigorúan fel kell lépni a szemetelők ellen. És még azt szeretném, ha lehetséges, nem kell minden talpalatnyi helyet eladni a Körös parton, hogy legyen a horgászoknak is hová leülniük.

Remélem majd megvalósul az az elképzelés is, hogy az emlékművel szemközti parton egy sétányt alakítsanak ki. Ezeket a feladatokat csak összefogással lehet megoldani. Örömmel tapasztaltam, ahogy ez az emlékmű megvalósult, az ünnepséget megszervezték, az példás összefogás eredménye volt.

- Köszönöm a beszélgetést és további munkájához erőt, egészséget és sok sikert kívánok.

Fabó István

LÁTOGATÓBAN ITTHON

Dr. Bagi István alkotmánybíró

Bizonyára olvasóink között is szép számmal akadnak olyanok, akik még csak nem is sejtették, hogy az Alkotmánybíróság tizenegy tagja közül az egyik - dr. Bagi István - községünk szülötte. Rokonainak, családjának tekintélyes része ma is közöttünk, Békésszentandrásán él. Magánemberként évente többször is hazalátogat. Legutóbbi itthon tartózkodásának apropóját a község Millenniumi Napja, illetve az ezt megelőző napon megrendezett baráti találkozó adta. Ezeket az alkalmakat kihasználva kértem meg, mutatkozzon be olvasóinknak, mondja el tapasztalatait, engedjen bepillantást az Alkotmánybíróság munkájába. Készséggel állt rendelkezésemre.

- Alkotmánybíró Úr! Békésszentandrás lakói, a Szentendrési Híradó olvasói nevében szeretettel köszöntöm úgy is, mint községünk szülöttét. Kérem mondja el, hogyan indult a pályája, hogyan került kapcsolatba a joggal?

- Szegeden születtem ugyan a klinikán, de itt nevelkedtem jó néhány évig. Az általános iskola első pár éve után kerülünk el innen. Édesapám annak idején a község főjegyzője volt. S bár semmi bűne nem volt, igazolták is, később mégis B-listázták. Mivel állást vállalhatott, máshová költöztünk, Pécsre íratott iskolába, így én ott kerültem közelebbi kapcsolatba a joggal. Ez nagy részben annak is köszönhető, hogy könnyen beilleszkedtem, amiben a zene komoly szerepet játszott. Éppen ezért külö-

nös meghatódottsággal figyeltem a Békésszentandrásról elszármazottak találkozásán azt a két fiatalembert, akik a zenei műsort adták. Valamikor ugyanis én is a békéscsabai zeneiskolába jártam. Úgy is fogalmazhatok, a zenével kezdődött minden. Békéscsa-

bán ugyanis a Balassi Együttesben voltam korrepetitor 13 éves koromtól, s amikor Pécsre kerültem a koreográfus ajánlólevelével érkeztem meg az ottani Mecsek Együtteshez. Így ott is folytathattam ezt a tevékenységet, egészen az egyetem befejezéséig, ami nagyban elősegítette az ottani életbe való gyors beilleszkedésemet. Ott vettem fel egyetemre, ott végeztem el a jogot. Ezután először Siklóson, majd Pécsen összesen 33 évig voltam ügyvéd.

- Mikor és hogyan kezdődött a bírói pályafutása?

- Az egyetem után két évet töltöttem Siklóson a bíróságon, tehát már akkor megismertem a bírói munkát. Aztán 1997-ben, amikor a parlamenti pártok teljes patt-helyzetbe kerültek, mert nem tudtak megegyezni az alkotmánybíró

jelöltekben, valakinek ötlete támadt, hogy kérjék fel a szakmai szervezeteket a jelölésre. Így aztán az Országos Ügyvédi Kamara és a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem ajánlott, ahol tanítottam. Meg is választottak elég szép többséggel. Egy alkotmánybíró megválasztásához ugyanis gyakorlatilag több szavazat kell, mint a köztársasági elnök megválasztásához. Ahhoz ugyanis 50% plusz egy fő elegendő, az alkotmánybíró megválasztásához viszont a megválasztott képviselők kétharmadának „igen” szavazata szükséges, és ismétlésre sincs lehetőség. Ez teljesen érthető is, mert ha a köztársasági elnök elkövet valami törvénybe ütközött, akkor mi az Alkotmánybíróság vonjuk felelősségre. Az Alkotmánybíróság egyébként Magyarországon úgy jött létre, hogy igen erős jogkört kapott. A tizenegy alkotmánybíró megsemmisíthet törvényeket, kormányrendeleteket, önkormányzati rendeleteket is. Ez utóbbiakból van egyébként a legtöbb.

- Az olvasók gondolom nincsennek teljesen tisztában az Alkotmánybíróság szerepével Magyarországon. Szeretném, ha arról beszélne egy kicsit, milyen módon történik az országban a hatalommegosztás?

- A klasszikus felosztás a törvényhozói, a végrehajtói és a bírói hatalom. A törvényhozói hatalom az országgyűlés, a végrehajtói feladat a kormány kezében van, a bírói hatalom a Legfelsőbb Bírósággal az élén álló bírói szervezet. Ehhez csatlakozik az Alkotmánybíró-

ság, valamint a köztársasági elnök. Az alkotmánybíróság intézményét a XX. század története hozta életre, az egypártrendszerek intézménye. Rájöttek arra a jogtudósok, hogy parlamenti diktatúra is van. Tehát a parlamenti többség azt csinál, amit akar. Lásd Németország és utána a fasiszta államok, majd az ehhez hasonlatos diktatórikus, egyeduralmi rendszerre berendezkedett államok. Ezért hoztak létre a parlament fölé egy olyan bírói szervezetet - az Alkotmánybíróságot - amely alkotmányossági szempontból kontrollálja azt. Az Alkotmánybíróság törvényt vagy bármilyen jogszabályt nem hozhat, csupán az a feladata, hogy megvizsgálja, egy törvény alkotmány konform-e, összhangban van-e az alkotmánnyal.

- Például a Magyar Köztársaság Alkotmánya minden magyar állampolgárnak garantálja az oktatáshoz való jogot. Ehhez a joghoz kapcsolódik a Köznevelési Törvény. Ezek alapján az alkotmányból levezethető, tehát alkotmányos. Azt, hogy ez milyen módon valósul meg, a törvényhozói hatalomnak, az országgyűlésnek a feladata meghatározni.

- Valóban így van. Az oktatásra, felsőoktatásra igen nagy figyelmet fordítottak a törvényhozók, és külön jogkört adtak az Alkotmánybíróságnak. Ha egy felsőoktatási intézmény autonómiájába belenyúl a kormány, akkor ez az egyetem vagy főiskola közvetlenül az Alkotmánybírósághoz

fordulhat. Ilyen eset volt az, amikor 1997-ben az akkori művelődési miniszter nem engedte, hogy a Pázmány Péter Katolikus Egyetem beszámítsa a hittanjegyek után járó pontokat, pedig ez az egyetemi felvételi feltételekről szóló hirdetményben megjelent. Ők az Alkotmánybírósághoz fordultak, s mi megállapítottuk, hogy ez nem alkotmányos sértő, és nem is ideológiai kérdés, hogy ne lehessen utána pontot adni, ha az egyetem akar. Egyébként az általános műveltséghez is hozzátartozó nagyon komoly kérdés, hogy valaki részesült-e hittanoktatásban és megismerte-e ez által a vallástörténelmet. Aminiszternek ezt a rendelkezését megsemmisítettük. Egyébként éppen ez volt az első ügyem.

- *A Pázmány Péter Egyetem katolikus ugyan, de tudomány szerint bármilyen vallású hallgatót felvesznek, igaz megkérdezik részesült-e hittanoktatásban.*

- Igen, ez így van. A levelezőre most éppen két rabbi is jár, és legutóbb iszlám hitűeket is felvettek. Tehát nyugodtan mondhatom, hogy az egyetem teljesen nyitott.

- *Az alkotmánybíróság hogyan hozza meg a döntéseit?*

- Minden egyes döntést indítványra hozunk meg. Az egy nagyon fontos törvényi rendelkezés volt 1989-90-ben, hogy az Alkotmánybírósághoz bárki fordulhat. Ezt a római jogban is ismerték, populáris akciónak nevezték. Ez azt jelenti, bárki fordul hozzánk alkotmányosági kérdésben, mi kötelesek vagyunk foglalkozni az ügyével. Iszonyatosan sok panasz érkezik be, amit le kell tárgyalnunk. Ilyenkor mindig egy bíró kapja meg az ügyet, aki kidolgozza, és a tizenegy tagú bírói testület elé viszi, ahol az-

után megindul a nagyon komoly vita. Ennek során alakul ki egy egységes álláspont. Az előadó bírónak a neve mindig megjelenik, de a határozatban mindig benne van a többinek gondolata is. Akinek más véleménye van, annak joga van különvéleményt megjelentetni, sőt illik is.

- *Igen ezt gyakran halljuk is a sajtóban, hogy X. Y. bíró különvéleményt fogalmazott meg a határozattal szemben. Mert az Alkotmánybíróság határozatot hoz, nem ítéletet. Hogyan is van ez?*

- A különvélemény nem a bírósági határozatnak a bírálata, hanem az, hogy „én hogyan csináltam volna”. Határozatot egyszerű szótöbbséggel hoz az Alkotmánybíróság. Fontosabb kérdéseket igyekszünk addig tárgyalni, hogy a tehető legnagyobb többséggel szülessen döntés.

- *A köztársasági elnöknek milyen jogköre van?*

- A köztársasági elnök nálunk körülbelül annyi jogkörrel rendelkezik, mint például Angliában a királynő. „Uralkodik, de nem kormányoz”, éppen ezért sérthetetlen. Azt jelenti, hogy politikai felelőssége nincs. Ezért kell a fontosabb ténykedéseihez miniszteri ellenjegyzés, mert ezzel vállalja magára az illetékes miniszter a felelősséget. A köztársasági elnök a nép egységét reprezentálja, ki felé képviseli az országot, de politikai döntésekre nem jogosult.

- *Nem véletlen tehát, hogy a köztársasági elnök általában a népszerűségi lista legelején áll, hiszen mivel nincs politikai felelőssége, „jósgos atyáként” tűnik fel a közvélemény előtt?*

- Igen. Például Angliában nem is teszik be a közvélemény kutatásokba a királynőt.

- *Sokszor halljuk a médiumokban, hogy a politikai pártok, függetlenül attól, hogy melyik oldalon állnak, bírálják az Alkotmánybíróság döntését. Ennek semmi jogi következménye nincs?*

- Nincs, az Alkotmánybíróság döntése mindenkire kötelező. Természetesen, mint minden bírósági döntés. Szabad országban élünk, bírálni, kritizálni szabad, de ez nem változtat azon, hogy az Alkotmánybíróság döntése mindenkire nézve kötelező. Nyilvánvaló, hogy az Alkotmánybíróság sem tévedhetetlen, de ezért tárgyalunk nagyon sokáig egy-egy ügyet, mert saját erkölcsi felelősségünk áll felettünk, és igyekszünk úgy dolgozni, hogy hibát ne ejtsünk.

- *Én azt hiszem, hogy a kimerítő válaszok után most már térjünk át személyes dolgokra. Itt Békésszentandrásra még sokan élnek a rokonok közül?*

- Igen, sokan. Édesapámnak közös apától és anyától még három testvére volt. Bagi Mátyás bácsi, akinek öt gyermeke itt él a faluban Mátyás, Imre, Pálkásné Bagi Iona, Bagi István. Nem él már sajnos szegény Ági. Itt élt Bagi Ádám bácsi, nagybátyám, akinek két fia Zoli meg Robi Budapesten élnek. Itt élt szeretett Ági nagynéném, Egri Jánosné Bagi Ágnes, akinek a fia Szécsi István Szarvason lakik. Apám volt a negyedik gyerek. Mi hárman voltunk testvérek: Gábor, ő matematika tanár, a nővérem - sajnos már meghalt - és én. A nővérem Kondor Béla festőnek volt a felesége. Itt nyugszik a katolikus temetőben. Édesanyám a Szécsi ágról származik. Sajnos már meghalt, édesapám mellé temettük

el Péccsett. Haláláig járatta a Szentandrás Híradót.

- *Ha már az újságnál tartunk. Milyennek találja a Szentandrás Híradót?*

- Nagyon jónak. Egyrészt a magyar sajtóvilágban ez egy unikum, hogy nemcsak a falura, hanem a világra is kitekint egy helyi újság. Másrészt nagyon jónak tartom az irodalmi részét, az idézeteket, a helyi híreket, a kritikus hangját. Nagyon olvasható, én is egy szuszra szoktam elolvasni. Szegény édesanyám is mindig egyszerre olvasta el, aztán bánatosan mondta: „Nálam fiatalabbak halnak meg, fiam!” A világba kitekintő, a helyi érdekeket és a nemzeti elkötelezettséget messze menően képviselő lapnak tartom. Gratulálok hozzá.

- *Köszönöm, hogy ilyen véleménnyel van rólunk! A Szerkesztő Bizottság nevében ígérhetem, hogy a lap a továbbiakban is hasonló színvonalú lesz, ami nem jelenti azt, hogy ne törekednénk a korszerűsítésre, új rovatok indítására. Végzőként mit üzenne a község polgárainak? Véleménye szerint mi viheti előre ezt a települést, miben bízhatunk, mi az, ami kiemelhet bennünket?*

- A Békésszentandrásról elszármazottak találkozóján megnyugodtam. Ebben a közösségben változatlanul terem a szellem. Csak az viheti előre a települést, ha a fiatalság tanul, továbbtanul, majd visszajön és itt dolgozik a közösség javára.

- *Köszönöm a beszélgetést! Felelősségteljes munkájához, életéhez jó egészséget, nagy kitartást és változatlan jókedvet kívánok olvasóink nevében is! Az ünnepek alkalmából pedig boldog karácsonyt, új évet, évszázadot és évezredet!*

Molnár Imre Zoltán

Vendégünk volt Borókai Gábor kormánybiztos

Községünk Millenniumi Napjának rendezvényeit számos környező település képviselői mellett megtisztelték a Magyar Köztársaság Kormányának képviselői is. Egyikük volt dr. Borókai Gábor kormánybiztos, aki készséggel állt a Szentendrési Híradó kérdéseire, s szívesen válaszolt azokra.

- Szóvivő Úr! Szeretettel köszöntöm Önt, mint a Magyar Köztársaság kormányának képviselőjét községünk Millenniumi Napján Békésszentendrén. Örömmel vettük, hogy részvételével megtisztelt bennünket. Kérem, mondja el, miért tartotta annyira fontosnak a kormány a Millennium megünneplését országunkban?

- Egyrészt hagyjak kezdjem azonnal, engem ért meg a megtiszteltetés, hogy ide jöhettem. Minden egyes meghívást megtiszteltésként élek meg, jöjjön az akár a legkisebb lélekszámú településről. Jártam már olyan kistelepülésen, ahol 96-an élnek, s óriási élményt jelentett részt venni az Ő millenniumi ünnepségükön és ugyanígy vagyok ezzel itt Békésszentendrén is. Nagyon jó látni azt, hogy egy-egy településen mennyire össze tudnak fogni az ott lakók, mennyire törődnek a saját múltjukkal, mennyire ápolják a saját értékeiket! Mennyire fontos nekik mindaz, ami volt azon a településen, mennyire fontos, hogy egy még nagyobb közösséghez tartoznak és ezt megélik ezeken az ünnepségeken. Egészen pontosan azért volt fontos a kormányzat számára,

hogy a magyar államiság 1000 éves évfordulóját ilyen módon ünnepeljük meg, mert nem elég központi, országos ünnepeket szervezni. Oda nem juthat el mindenki. Viszont ahol élnek az emberek, oda el kell vinni az ünnepeket. Azt mondják ugyanis, az ünnep a

lelkünkben van, s leginkább azokkal tudunk közösen ünnepelni, akik előtt a lelkünket ki tudjuk tárni. Egy-egy ilyen ünnep egy-egy ilyen lélek kitárulkozása. A millenniumi zászló pedig azt jelképezi, hogy ezek az ünnepek bekapcsolódnak az országos ünnepségek sorába, a helyi ünnepek ezáltal válnak országos ünneppé. Így válik igazán fontossá a Millennium, így válik általánossá az egység, az összefogás. Azért nagyon nagy sikerű ez a zászlóátadási sorozat - úgy érzem nyugodtan mondhatom, mert már több, mint 2000 ilyen eseményre került sor. S ez azt jelenti, hogy több, mint 2000 helyen érezték fontosnak, hogy erre az ünnepre aldozzanak, erre gondoljanak. S, hogy mennyire éreződik az ünnepelni vágyás. Sajnos a Mil-
lecentenáriumi alkalmával ez

nem éreződött. Akkor ugyanis csak mintegy 160 településen volt igazi ünnepe a honfoglalásnak.

*- Ezt valóban éreztük mi is itt Békésszentendrén. Mindamelllett, hogy mi megrendeztünk néhány jelentős ünnepséget abban az évben, amire érdemes emlékezni. Éppen abban az évben rendeztük először ezt a Szent András Napot, egy iskolatörténeti kiállítással tisztelegtünk az ünnepen, ekkor lepleztük le a Községháza falán a mil-
lecentenáriumi emléktáblát, ekkor avattuk a kerékpárútnál a szé-
kelykaput. Ennek ellenére az országos eseményeket mi is hiányoltuk.*

- Természetesen erre én is azt tudom mondani, hogy voltak jó példák, hiszen magam említettem 160 települést, ahol méltó módon emlékeztek meg. Sajnos azonban mégsem vált igazán országos ünneppé, s ez nem volt igazán szerencsés. Akkor benne maradt az ünneplés az országban, s ez most teljes mértékben kibontakozik. Méghozzá úgy, hogy ezek az ünnepek méltóak, s nem mások rovására ünnepek. Tehát az, hogy mi saját értékeinket fölemlegetjük, tisztelgünk elődeink előtt, ezáltal nem bántjuk azokat, akik a szomszédos országokban élnek, vagy olyan nemzetiségeket, akik velünk élnek. Sőt ők nagyon is beletartoznak ebbe a kultúrába, ide tartoznak ebbe az országba. Nekem van egy kedvenc példám. Velemen jártam - ez egy kis település az osztrák határ mellett - és

ott láttam egy működő vízimalmot. Ez arról híres, hogy a malom fogaskerekeinek egy része fából, egy része fémből van. Ez egy teljesen speciális valami, de azt mondják ezek mégharmonikusabban működnek együtt, a malomnak még szebb a hangja, még jobb a munkateljesítménye. Szóval fontos szerintem, mert ennek szimbolikája van. Mert a különbözőség az nem kell, hogy egymás rovására hozzon eredményt. Sokkal inkább valami pluszt hoz a különbözőségek összekapcsolása. Ennek nagyon szép példái vannak Magyarországon.

- Úgy érzem ezek egyike lehet például a mostani találkozó, ahol a tízennégy kárpát-medencei Szentandrás találkozott, ahol a határon túl került községekben sok helyen már nem élnek magyarok.

- Így van, ezt hallottuk a bemutatkozáskor is. Van, ahol egyetlen magyar sem él, van ahol csak százan, van ahol ötvenen, de fogynak. Ennek ellenére az összekapcsolódás mégis fenntartható úgy, hogy ennek semmilyen rossz íze nincs, sőt nagyon is jó hangulata és üzenete van.

- Engedjen meg néhány aktuális kérdést. A kormány a napokban jelentette be a minimálbér 2001. januárjától történő 40.000 Ft-ra emelését, amiért egyes szakszervezetek és az ellenzék egyaránt támadja, mondván, hogy ez munkanélküliségi hullámot indíthat el. Miért szánta rá magát mégis a kormány e fontos lépésre?

- Egyrészt a kormány egy új gazdaságpolitikát indított be, s

ennek az a lényege, hogy változtasson az eddigi olcsó munkaerővel termelés és a külföldi tőke bevonásával megteremtett versenyképességen. Mostanra - a tíz év során a magyar emberek nagyon keményen és nagyon áldozatosan dolgoztak - mindaz, amit a magyar ipar termel a világ élvonalában is megállja a helyét. Ha azt mondom, hogy minden tíz magyar termékből nyolc az Európai Unióban kel el, akkor ezzel is jelzem azt, a magyar áruk többsége világszínvonalú. A kormány arra vállalkozott, hogy ilyen körülmények között megemeli az olcsó magyar munkaerő bérét és megpróbálkozik egy új gazdaságpolitikával. Olyannal, ahol már nem az olcsóságunk, hanem a jó munkateljesítményünk miatt leszünk versenyképesek. A mi bérünk még így is jóval alacsonyabb, mint a nyugat-európai, de nagy szükség van arra, hogy a magyar munkaerő is nagyobb megbecsülésnek örvendjen. Ez nagyon fontos az önbecsülésünkhöz, fontos, hogy közelítsük ahhoz az élet-nívóhoz, amelyet megtapasztalhatunk, ha nyugatra megyünk. Ehhez a kormánynak nincs más eszköze, csak a minimálbér emelése. Ez azonban viszonylag gyorsan - egy-két év alatt - a többi bért is maga előtt nyomja. Amiket most felvetnek egyrészt jogos felvetések, hiszen lesznek összeecsúsítások. Előfordulhat, hogy egy kezdő orvos annyit keres, mint egy minimálbéren lévő nővér. Ezeket a problémákat azonban mindenütt helyben kell megoldani, s változtatni. Azonban nemcsak a minimálbéreket emeli a kormány. Ezen kívül jelentős összeget szán az oktatásban, egészségügyben, köztisztviselői körben arra, hogy a bérek

jelentősebben - húsz, harminc százalékkal - emelkedjenek. Természetesen, ha ezekben az ágazatokban figyelembe veszem a mai helyzetet, akkor azon még ez is igen csekély mértékben fog javítani. Azonban, ha ezt a tendenciát tudjuk tartani az elkövetkezendő időkben, akkor már lesz valami érezhető változás a magyar emberek életében.

- *Mit jelenthet ez?*

- Az már ma is tapasztalható, nagyobb az emberek hite abban, hogy lesz munkája és abból meg is tud élni. Ez az optimizmus nagyon fontos ahhoz, hogy a jövőt és a jelent tudjuk építeni.

- *E nélkül talán nem is élet az élet.*

- Így van. A kormány éppen ezért tartotta alapfeladatának, hogy ezt a hitet adjuk vissza az országnak. Mi magyarok néha túlzottan szkeptikusak vagyunk, ez már a Himnuszunkban is fellelhető. A balsors bennünket mindig régen tép. E mellett azonban, hogy ez benne van, jó, ha hiszünk abban, van jövőnk. Erre van egy kis történetem. Amikor az első két évben minden baj - árvíz, aszály, belvíz, stb. - érte az országot a miniszterelnök úr panaszkodott, hogy ilyen nehéz kormányzati ciklus kezdetén még soha nem volt, akkor egy bölcs, idősebb ember azt mondta neki: „Tudja fiam, a jó Isten nagyon megpróbálja azt, aki szeret.” Talán ez remény lehet arra, hogy a próbának vége, s hogy jobb idők jönnek. Ez pedig nem egyszerűen csak a jó Isten segítségével, hanem az is, hogy ezt mi magunk is akarjuk. Hiszen sokat tettünk azért, hogy itt jobbra forduljon az élet.

- *Mit gondol, az utóbbi időben a kormánnyal és a kormányol-*

dallal szembeni ellenzéki támadásoknak, botránykeltéseknek - melyeket a sajtó nagy része még fel is nagyít - mi a célja?

- Erre elsősorban azt mondhatom, hogy kormányzóvívó vagyok, s nem nagyon foglalkozom pártpolitikával. De látható, hogy a két éves költségvetés elfogadásának politikai kihatásai is vannak. Egyrészt a kormány azért gondolta, hogy kétéves költségvetést fogad el, mert az ország élete kiszámíthatóbb lesz. Mindenki jobban tudja tervezni az életét, legyen bár köztisztviselő, közalkalmazott, vagy vállalkozó. Ahhoz, hogy egy ország megtehesse a kétéves költségvetés tervezését nagyon stabil gazdaság kell. Ez azért is nagyon fontos, mert így jövőre az ország, a parlament egyértelműen az Európai Unió felvételre tud összpontosítani. Ugyanakkor a politikai vonzata az, ha két évre megvan a költségvetés, a koalíciós pártok erre az időszakra biztossá teszik a kormányzást. Gyakorlatilag nincs olyan erő, amely egy esetleges, előrehozott választás lehetőségét fenntartaná. Ezért tapasztalható, hogy ez a kétéves költségvetés igen erős politikai támadásnak van kitéve. Úgy gondolom, amint a parlament elfogadta, csendesedni fog a támadás. A patronok eldurantak, voltak közöttük olyanok, amelyek valóban kivizsgálásra szorulnak. Mást ne mondjak például, azon képviselők, akiket vesztegetésen értek tetten. Őket a hatóságoknak felelősségre kell vonniuk és a bíróságoknak el kell ítélniük. E felől senkinek ne legyen kétsége. Azonban az, hogy ki épít házat, mennyiből épít házat, vagy kapott-e templom támo-

gatást a vidékfejlesztési öszszegből, ezek nem komoly viták.

- *Úgy érzem, egy község életében a templom újjáépítése, restaurálása elég komoly dolog és része a vidékfejlesztésnek!*

- Pontosan így van. Aki vidéken él, az pontosan tudja, hogy ez mennyire fontos. Természetesen az egyértelmű, hogy a központi költségvetésből csak ellenőrzöttén mehetnek ki pénzek. Ha valaki ezt akarja tisztázni, az tisztázhatja, ez kötelessége is. Viszont biztosan tudom azt, hogy ezek a botrányok, műbotrányok elérkezetté tették az időt arra, amikor valamennyi képviselőnek el kell számolnia a vagyonával. Amennyiben az országgyűlés felállítja ezt a vagyonellenőrzési bizottságot, minden képviselő az asztalra teheti a vagyonnyilatkozatát, elszámolhat azzal mit, miből szerzett. Ezáltal a választópolgárok előtt is nyilvánvalóvá válik, ki az aki tiszta, ki az aki sáros, ki az akinek ezzel el kell számolnia, ki az aki nyugodtan folytathatja a munkáját. Én most azt érzem, túlzottan sok olyan vád tapad a politikusokra - amelyekre nem szolgáltak rá -, csak azért, mert egyesek visszaéltek a helyzetükkel. Azt remélem, a jövő év elején tisztázódik a képviselők helyzete, tisztázódik, hogy többségük becsületes ember és a választóit kívánja szolgálni. Tisztázódik az is, kik azok, akik nem valók az országgyűlésbe.

- *Köszönöm szépen a beszélgetést! Munkájához olvasóink nevében is kívánok sok sikert, erőt, jó egészséget! A közelgő ünnepek alkalmából pedig boldog karácsonyt és eredményes új esztendőt, új évszázadot és évezredet!*

Molnár Imre Zoltán

A parlamenti ciklus első két éve a képviselő szemével

Beszélgetés Domokos László országgyűlési képviselővel

- Szeretettel köszöntöm Domokos Lászlót a község országgyűlési képviselőjét, a megyei közgyűlés elnökét. Arra kérem, értékelje röviden az elmúlt képviselői ciklust, a községben folyó munkát, és mondja el, mit tervez az elkövetkező két évben?

- Nagyon sok nem várt esemény történt az elmúlt két évben. Az egyik a Békés megye településeit sújtó belvíz, amelyre példa valamikor a hetvenes években volt. Rendkívül súlyos helyzetet teremtett, hiszen az önkormányzat majdnem összes ingatlanát és a lakosság széles rétegeit is érintette. Így nem igazán a jövő céljaira kellett figyelni, hanem elsősorban a károk elhárítására - ároképítések, karbantartásokra, amelyekre évtizedek óta nem volt szükség - másik oldalról pedig olyan felújításokat kellett végezni, amelyeket senki nem tervezett. Az erőforrások nagy hányadát tehát erre kellett fordítani. Ebben a település nem maradt egyedül, mert mint országgyűlési képviselőnek az egyik legfontosabb feladatomban az volt, hogy a belvízkárok helyrehozatala a lehető legkisebb erőforrást vonja el az önkormányzattól és a legkevésbé vesse vissza a választókerület és közte Békésszentandrás gazdaságát. Ez - nyugodtan állíthatom - sikerrel járt. Mi békés megyei képviselők voltunk az elsők 1999 elején, amikor a belvízproblémák jelentkeztek, akik intézkedéseket javasoltak a kormány felé, és az általunk javasolt, akkor kialakított

rendszer szerint ment az elmúlt két évben a helyreállítás. Békés megyében ennek kapcsán előrelépés is történt - például a helyi tornaterem és sportpálya átadását megelőzően a helyreállítást és egyben egy évtizeden át összegyűlt problémának a kezelését tette lehetővé az, hogy a kormányzat részéről forrást lehetett biztosítani, a saját erőt illetve a helyreállításnak a pénzét össze lehetett adni. Így egy új állapot jöhetett létre. Úgy gondolom, hogy sok helyen a lakosság esetében is hasonló gondolkodásra készítette a családokat, hiszen az állam által biztosított többletpénzhez még sokan hitelt vettek igénybe és belevágtak egy olyan felújításba, ami túlmutatott az egyszerű helyreállításon. Az én fő gondolkodásmódom, hogy nem lehet olyan helyzet, amelyre ne lehetne jó választ adni, minden rosszat valami jóvá át lehet formálni. A nép bölcsessége is valami ilyenre épül.

- Ezt a lakosok is megtapasztalhatták, hiszen 1999 elején, amikor Hunyán és Kondoroson igen komoly volt a belvízhelyzet, volt egy képviselői fogadónap, akkor képviselő úr korábban elment és személyesen is tájékozódott arról, milyen feladata lesz a Megyei Közgyűlésnek a károk helyreállításában.

- Nyugodtan mondhatom, hogy Hunyát gyakorlatilag újra kellett építeni. A károk ott voltak a legsúlyosabbak.

- Itt helyben milyen feladatok vártak megoldásra, amelyekben országgyűlési képviselő-

ként segítséget tudott nyújtani az elmúlt két év során? Mennyi állami támogatáshoz tudott jutni a település a pályázatokon keresztül?

- Amikor a település problémáit - már a választások során - sorbavettük, a lakosokkal is beszélgettünk, az útkérdés, az iskola állapota, a szociális intézmény nehéz helyzete, bőví-

tésének igénye, a könyvtár befejezése és a munkahelyek kérdése kerültek előtérbe.

A megyében Szarvason és környékén - beleértve Békésszentandrás is - magasan a legjobb a foglalkoztatási arány, a legkisebb a munkanélküliség. Ez azt jelenti, hogy mindenkinek, aki dolgozni akar, annak esélyt kell kapnia. A kormánypolitika is ezt fogalmazza meg, és a Megyei Közgyűlés is ez irányba megy. Közmunkaprogramokkal segítettünk. 1997-98 fordulóján az egész megye 7 millió forintot nyert az akkori kormánytól. Mi azt mondtuk, hogy többet ilyen nem fordulhat elő. Ennek megfelelően ebben az évben kilencszáz fős programban ment csak a bel-

víz és egyébhez kapcsolódó helyreállítási munka. Ez összegben százmilliós tételt jelent. Ehhez jöttek még a helyreállításához kapcsolódó közmunkák. Ez a foglalkoztatásnak azon részén segített, amely a piacról nem tudott munkához jutni, de dolgozni akar.

- E mellett országgyűlési képviselőink munkájának köszönhető, hogy Békés megye bekerült a kiemelt támogatást kapó megyék körébe.

- Hat minisztérium tizenöt alapjának mintegy egymilliárd forintnyi forrását tudtuk így behozni a megyébe, amelyre korábban nem volt példa. Volt pedig lehetősége a pályázóknak, vállalatoknak, de mivel Budapesten volt, sokan nem igazán, vagy sikertelenül indultak el pályázatokra. Megháromszorozódott a pályázatok száma az előző évekhez képest. Mind Szarvason, mind Békésszentandrásan működő cégek konkrét munkahelybővítésre adtak be pályázatokat, és nyerhettek is. Kormányzati, önkormányzati pénzzel és a helyi adakozás eredményeképpen új, méltó körülmények közé került a könyvtár. Az iskola helyreállításáról, felújításáról már beszélgettünk. Meg kell említenünk még egy forrást, az országgyűlési képviselők felajánlását az iskolák részére. Ez helyi szinten 350 ezer forint, melyet a belvíz sújtotta települések iskolái kaptak étkezési támogatásra. (Ezt az összeget 2000. decemberben kapják meg kedvezményként, személyre le-

bontva az iskolás és óvodás gyermekek. - a szerkesztő)

A szociális intézményről nem beszéltünk még. 1999 januárjától ez a térség is bekerült egy szociális válságkezelő programba. Ennek keretében mindkét évben sikeresen pályázott az Önkormányzat Szociális Otthona, így több mint tízmillió forinttal meg tudja oldani azt a korszerűsítést, ami törvényi előírás is a fennmaradáshoz és az idősek segítéséhez, úgy a bentlakóknak, mint kifelé is.

Az utak állapotában nagyon nagy az elmaradás, mert javításuk és az új utak építése nagyon sokba kerül. Itt az önkormányzat képességén múlik, hogy mit tud felvállalni, anyagilag és lakossági összefogásban. Én mindig azt mondtam és mondom, hogy minden önkormányzatnak megvan a maga élete. Nem szólhatok bele, hogy mit akar megcsinálni. Az utak ügye azon múlik, hogy az Önkormányzat mit kezdeményez. Mi ahhoz próbálunk - akár a Megyei Területfejlesztési Tanácsban, akár mint országgyűlési képviselő - úgy hozzáállni, hogy ezt segítsük. Ennek jó példája a furugyi út, amelyet teljes egészében állami pénzből sikerül megépíteni.

Összefoglalva tehát a jövő feladatait a következőkben látom. Az úthelyzet javítása, jobban fizető munkahelyek létrejötte - ebben remélem, hogy a minimálbér 40 ezer forintra történő emelése is segíthet -, továbbá új munkahelyek létrejötte, amelyben - ha a vállalkozók jönnek - segítséget tudunk és kell nyújtaniunk. Ezen kívül a Tiszától a határig a Körösök és környezetük rendszerének a fejlesztésében gondolkodunk, nagy terveket szövünk, amelyek már a következő tíz évre határozzák meg a fejlesztési irányokat. Ez a turizmust és az itt élők jobb életlehetőségeit szolgálja.

Ahhoz, hogy javuljon az élet színvonal, munkahely legyen, nagyon fontos a megközelíthetőség. Ehhez első számú cé-

lunk volt, nemcsak a megye, hanem az egész térség szempontjából, a Tiszán való nyugodt átkelésnek a lehetősége. Jövő ilyenkor már reméljük, hogy ezen az új tiszauji hídon fogunk járni.

- Az imént említette a minimálbér 40 ezer forintra történő emelését. Az ellenzék részéről emiatt igen sok támadás éri a kormányt. Ugyanúgy támadják családpolitikája miatt is, mondván, hogy a gazdag családokat támogatja. Mi erről a véleménye?

- A minimálbér emelése nem gazdasági kérdés, hanem társadalmi igazságosság kérdése. A bruttó 40 ezer forint még nem hiszem, hogy a gazdagság csúcsát, vagy egyáltalán a gazdagságot jelenti. Még akkor sem, ha mind a két szülő minimálbért kap és két gyerekkel egy fillér adót sem fog fizetni. Ez csak egy tisztességes megélhetésnek a minimumát adja. Az egyszerű emberek oldaláról kell ezt nézni, a vállalkozóknak meg az a lehetőségük, hogy ehhez igazítsák a béréket, hiszen nekik nem havi bruttó 40 ezer forintból kell megélni. Közösen kell erre megkeresni a megoldást. Én nem félek attól, hogy munkanélküliség lesz, mert a gazdaság növekedésben van, új munkahelyek jönnek létre. Lehet, hogy az adott munkahely megszűnik, de másik kettő jön helyette létre.

A családtámogatási rendszer hármas pilléren áll. Egyik a családi pótlék, amely alanyi jogon jár 1999 óta. Ezt az előző kormány eltörölte. A társadalomnak minden egyes gyerek fontos, ezt fejezi ez ki. Most január 1-jétől a legszegényebb 130 ezer családnak kiegészítő családi pótlék jár. A rendszeres gyermekvédelmi támogatás alakul át ezzé. Harmadik pillér, ami volt korábban, de az előző kormány szintén megszüntette, a gyermekek után járó adókedvezmény, csak sokkal nagyobb mértékben. Miért? A család a közteherviselésből többet vál-

lal azáltal is, hogy gyerekeket nevel, tanítat, öltöztet stb. amellelt, hogy dolgozik. Az elmúlt húsz évben az volt a probléma, hogy azoknál nem született meg a plusz egy-két gyerek, akik tisztességes családi életet élnek, sokat dolgoznak, csak már nem marad arra, hogy gyereket neveljenek. Ennek a széles középrétegnek ad lehetőséget, hogy aki gyereket szeretne, az tudja is azt vállalni. Két gyerek után járó adókedvezménytől a család még nem lesz gazdag. Vagy akár három gyerek után is, ahol az adókedvezmény 10 ezer forint gyerekenként. Azt lehet mondani, hogy elvárható, hogy a gyerekek tiszta ruhában járjanak, iskolába járjanak, és megadja nekik azokat a jövőbeni lehetőségeket, amiktől tisztességesen élhetnek.

- Néhány aktuálpolitikai kérdéssel szeretném, ha beszélne a képviselő úr. Hogyan áll a CW Bank ügy?

- Lezárult, megállapítottuk, hogy Surányi Györgynek az MNB elnökének felelőssége van abban, hogy önmaga nem kezdeményezte a számonkérését. Húzta, halasztotta az időt, hiszen közel öt éves „rémdrámának” kezdünk a végére érni, és ennek a végösszegét 80-90 milliárd körüli összegre becsülik, még nem tudjuk a pontos végösszeget.

- Ennek valószínűleg az lesz a végeredménye, hogy Surányi Györgynek nem lesz meghosszabbítva a mandátuma?

- Ez nem az én kompetenciám, de ha engem kérdez a miniszterelnök úr, azt kell mondanom, hogy talán érdemes gondolkodni a változtatáson.

- Az utóbbi időben elszaporodott a kormánypártok, különösen a Kisgazdapárt ellen a különböző sajtóorgánumon keresztüli támadás. Mi lehet ennek az oka?

- A korábbi kormánypártokhoz tartozó pártok egy része türelmetlen, leváltó hangulatot próbálnak szítani, akár azon az áron is, hogy idő előtti választások legyenek. Úgy gondo-

lom, ez felelőtlen dolog. Eddig minden kormánynak volt módja a négy évet kitölteni, ez ennek a koalíciónak is jár. Az nem visz előre, ami most folyik a politikai közéletben, hogy egyre mélyebbre süllyed a vita szintje. Sok esetben a saját tetteiket, „bűneiket”, állítják be úgy, mintha a mi tetteink lennének. A mi tagjainknak az esetleges megcsúsztatásait tízszeresére nagyítják fel.

- Kettős mércével mérnek.

- Végeredményben ezt a következtetést lehet levonni. Ez nagyon nehéz helyzetet teremt. Azt gondolom, hogy nekünk, mint a legerősebb kormánypártnak egységes koalícióban a nyugodt kormányzás a felelősségünk. Az ellenzéknek talán inkább konstruktív munkát kellene végezni, nem úgy, hogy szavazás helyett hazamennek vacsorázni, mint azt a költségvetés szavazásakor tették. Legalább saját módosításaik mellett kiálltak volna. A tetteik és a szavaik nagyon távol állnak egymástól.

- Most Szentendrési Millenniumi Napja alkalmával beszélgettünk. Mi a véleménye?

- Gratulálok az ünnepséghez. Azt hiszem a szentendrésiak is azzal fognak visszaemlékezni, hogy méltó ünnepe volt ez 2000. november 30-nak.

- Azt hiszem, mindannyian így gondoljuk, akik jelen vagyunk. Mi az, amit a képviselő úr kívánna az új évezredre?

- Az ünnepekre mindig szükség van, mert tudnunk kell szépen ünnepelni. A jövőnk a mi kezünkben van. Ehhez sokat kell mindannyiunknak dolgozni, mert a munkát senki nem fogja elvégezni helyettünk.

- Köszönöm a beszélgetést! További munkájához jó egészséget, a közelgő ünnepek alkalmával boldog karácsonyt és nagyon boldog új évet, új évszázadot és új évezredet kívánok!

Az András-kereszt gyökerénél

Azzal az emberöltőkön túlhatoló szinte misztikus vágyal és kíváncsisággal közeledem Békésszentandrásba a vizek között kacskaringózó úton, hogy őseim-elődeim honát láthatom három évtized után újra; a kishegyesiek áttelepülésének kétszázadik évfordulóján a Körös partjára érkező autóbuzsnyai küldöttség tagjaként ugyanis jártam már itt, sőt egyetemista- és diák-társaimmal be is mutattuk szülőfalunk íróit egykori származáshelyünk rajongó közönségének.

A rajongás persze nemcsak nekünk, ott jelenlevőknek, és a tízegyvalahány többé-kevésbé ismert írónak szólt, hanem minden kishegyesinek, akinek ősei a köröző vizek vidékéről indultak el hosszú vándorútjukra 1769 tavaszán, mivel Bácska egyik csábító szépségű völgykatlanában, a Bácsér (ma Krivaja) patak partján ingyenes házhelyet, szérűt, rétet és szántóföldet ígértek nekik. A zsíros, jó földek művelői aztán kétszáz év múlva nem tudtak ellenállni a belső kényszernek, hogy visszalátogassanak az atyai házba.

S nem is Szentandrás látom már a bevezető kanyar után, hanem égi tüneményként a Holt-Körös jól kiképzett kicsiny öblében a fényárban úszó hatalmas András-keresztet, Lóránt János Demeter monumentális alkotását, amelyet a nagyközség emelt a millennium és a kereszténység 2000. évének tiszteletére, és amely mellett ott a sziklakert, a kárpát-medencei Szentandrás nevű települések köveivel.

Sok csodát láttam életemben, de ilyet még nem, mint ez itt ebben a kicsiny tündérvilágban: a szemem láttára kezd el növeszteni gyökereit az András-kereszt, amelyet felavatnak és megszentelnek, s amely nem is magasodik fölé, hiszen lent van az öbölben, mi pedig felette állunk.

Semmiiben sem olyan, nem is lehet olyan ez a kereszt, mint Jézusé volt: még a vértanúságban is létezik alázat! A keresztények üldözésének idején a görögországi Patrasz városában amikor megfeszíteti akarták Andrást, maga kérte: X alakú keresztre feszítsék, mert nem méltó az olyanra, amilyen Jézus halt meg. Olvasom a nagyközség templomának főoltárképén: a megfeszített apostol az egybegyűlt tanítványoknak két nap nem szűnt meg prédikálni!

Tiszteletkőr a gyökerek körül és valami nagy egység megteremtése ez a két nap: táborozás származásunk szentélyében. Itt Baráti Szövetséget alakítottak az innen elszármazottak bevonásával, fogadták a Szent-András nevet viselő települések küldötteit, emlékhelyet szenteltek fel és életműdíjakat osztottak ki... Itt egybetartanak egy kicsiny mesevilágot!

Amikor hazaindulok, s haladok már a kacskaringós úton, félve nézek oda az András-keresztre: talán csak álom volt... De nem: ott áll a reája omló fényben elmozdíthatatlanul. Mind mélyebbre ereszti a gyökereit.

dr. Csordás Mihály
kishegyesi születésű író

„Mert a mértékletesség és a lélek békessége az étetek legjobb fűszere”

ARANYKINCSTÁR

A Mikulástól kaptam a KRAMPUSZDIÓ receptjét. A téli szünetben a gyerekek is elkészíthetik szilveszteri csemegének. Hozzávalók: 10 dkg keserű csokoládé, 10 dkg porcukor, 5 db vaj (nem margarin), 5 dkg mazsola, 3 evőkanál rum, 10 dkg tortadara, 10 dkg darált dió. A megmosott, felaprózott mazsolát beáztatjuk a rumba és néhány óráig állni hagyjuk. A megreszelt csokoládét összekeverjük a porcukorral. A vajat felolvasztjuk és evőkanalanként a cukros csokihoz adjuk. Amikor keményedni kezd, belegyúrjuk a rumos mazsolát, kevéske diót. 2 cm átmérőjű golyócskákat formázunk belőle, végül csokoládé darába vagy a dióba forgatjuk. Hidegen tároljuk.

Igazi karácsonyi csemegé a DIÓS CSOKITORTA. Hozzávalók a tésztához: 5 db tojás, 2 tojásfehérje, 15 dkg cukor, 10 dkg darált dió, 3 evőkanál kakaó, csipetnyi só, fél narancs vagy citromhéj. Krém: 2 tojás sárgája, 10 dkg cukor, 2 dl tej, 10 dkg darált dió, rum, fahéj, 20 dkg vaj, 1 kiskanál kakaó, oldalára dió. A tésztához az 5 db tojás sárgáját a cukor felével fehéredésig keverjük, hozzáadjuk a kakaót és tovább kavargatjuk. A 7 tojásfehérjét habbá verjük a cukorral és finoman elvegyítjük egymással a két keveréket. A csipetnyi sót és a citromhéjat beletesszük és közepes tortaformában megsütjük. A süttőt 5 perc után mérsékeljük, tűpróbáig sütjük

a tésztát. Amíg hűl, elkészítjük a krémet. A tojásfehérjét a cukorral és a tejjel habverővel simára keverjük, gőzön sűrűre főzzük. A gőzről levéve belekeverjük a diót, a rumot és ha kihűlt hozzáadjuk a kikevert vajat. A tésztát 3 lapba vágjuk, megkenjük a krémmel, oldalát a dióval bevonjuk, a tetejét villával díszítjük, hullámos vonalakkal egészen jól mutat. Néhány órára hidegre tesszük, majd vízbe mártott késsel szeljük fel.

A VAJAS CSIGA finom kelt tésztából készül, mindig kapós csemegé. Hozzávalók: 1 db tojás, 50 dkg liszt, 10 dkg vaj, 5 dkg porcukor, csipetnyi só, 3 dl tej, 3 dkg élesztő. Töltelék: 6-8 dkg olvasztott vaj, 10 dkg porcukor, 2 csomag vaníliás cukor. Összeállítjuk a tésztát, az olvasztott vajjal szép simára kidolgozzuk. Megkelesztjük. A tésztát 2 db-ba vágjuk, hogy könnyebben dolgozhassunk vele. Vékonyra nyújtjuk, a töltelékkel megkenjük, feltekerjük és csigákat vágunk belőle. 200-on sül, tejjel kenjük meg előtte. Duplán csavart csigát is készíthetünk. Két vékony tekerést összetekerünk és óvatosan 2 cm széles szeleteket vágunk belőle. A csigák közepére „szemnek” mazsolát vagy diót tehetünk.

Kellemes csemegézést, áldott, szeretetteljes karácsonyi ünnepeket kívánok kedves Olvasóimnak.

Bódi Mária

Minden kedves vásárlómnak kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánok.

Pesztránszki Károlyné

HÖLGYEIM, URAIM, VENDÉGEIM FIGYELEM!

Szépségápolási tevékenységemet, TERÁPIÁS INFRASZAUNÁVAL bővítettem!

Várom mindenkit szeretettel, akinek fontos egészsége, szépsége, vitalitása.

Érdeklődni: Békésszentandrás, Rákóczi u. 19.

Telefon/Fax: 66/313-992

Sinka Györgyi elektrokozmetikusnál

Boldog Karácsonyt és sikeres Új Évet kívánok mindenkinek!

Minden kedves ügyfelemnek kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánok. A jövő évezredben is állok jelenlegi és leendő ügyfeleim rendelkezésére.

Juhászné Mrena Mária
mérlegképes könyvelő
Békésszentandrás
Wesselényi u. 4.

„Emlékek nélkül népeknek híre csak árnyék”
Vörösmarty Mihály

Üdvözlét Munkácsról!

„Verecke híres útján...” a Körkép, Munkácsy Mihály, Zrínyi Ilona, „Latorca partján egy nőta...” Ime néhány válasz, a „Mi jut eszedbe Munkácsról?” kérdésre.

Nézzük meg közelebbről, akárrom mondani először távolabbról! Megállásra készlet a látvány, ha az 5 bevezető út bármelyikén haladunk a város felé. A felszíntől 70 m-re egy tömbként emelkedik ki a hatalmas várhegy, tetején a legendás várral. Mivel tábla nem jelzi, azt tehetjük, hogy a Latorca déli partjával párhuzamosan haladunk és ráérezve, toronyiránt talán sikerül egy-két próbálkozás után a felvezető útra rátalálni. Kocsival szépen felkapaszkodhatunk, gyönyörű panoráma tárul elénk, már a parkolóból. Alattunk a közel 90000 fős város, lakóinak 1/5 része magyar. A települést ketté szeli a Latorca, sárgás vize Csapnál találkozik a Tiszával. Északon a Szinyák 4-500 m-es hegykoszorúja, keletről a Hát szőlőhegyei övezik a várost. „Innen már hazalátunk!” - mondjuk, ha DNY-i oldalról letekintünk. Előttünk a végtelen síkság, hiszen valójában eddig tart az Alföld.

A várkapunál az öles falakat látva kissé megilletődik az ember. Léptünk önkéntelenül is lelassul, ha arra gondolunk, kik jártak itt előttünk. Lelki szemeink előtt a magyar történelem nagy alakjai elevenednek meg. Láruk nyomán haladunk a várudvaron, a folyosókon, a termekben. Szívet, lelket gyönyörködtető nagyszerű, felemelő érzés. Kedves Olvasóim már tudják, hogy ilyenkor azt szoktam mondani, ha másért nem is, de ezért a lelki élményért el kell menni e nevezetes helyre. Ezt az érzést a video, a fénykép de még ez az írás sem tudja visszaadni. Addig is ismerkedjünk meg a vár történetével.

A környéken 4-5000 éves településmaradványok emlékét tárták fel. A XII. sz-i Gesta Hungarorum feljegyzi, hogy a honfoglalók 40 napig pihentek meg itt. A tatár pusztítást követő évszázadban királynői birtok lesz, első pecsétjét 1376 kapta Erzsébet királynétól. A

Hunyadiak korában szabad királyi város. Az erdélyi fejedelemség idején közel 100 évig a Rákócziak birtokolják a várat. A XVII. században a palotaszárnyban 100-nál több szoba is volt. A Szt. Zsófia várkapunát Báthory Zsófia alapította, miután rekatolizált. A lovagterem szinte eredeti állapotban maradt ránk. Erre az időszakra esik történelmünk nagyasszonyának, Zrínyi Ilonának a hőstette. Ő 1685. novemberétől

Munkács vára

Fotó: B.M.

1688. január 17-ig védte a várat a Caraffa vezette túlerővel szemben. Ez bizony 4 kemény tél volt, s hogy tudta a lelket tartani a védőkben - számomra örök kérdés. A letűnt dicsőséget Kölcsey sorai fejezik ki méltóképpen. „Hol fejedelmi terem fogadott fejedelmi lakókat, S küzde nemes harcot Zrínyi leánya soká.”

Az 1703-ban kibontakozott szabadságharcot több évig Munkácsról irányította a nagyságos fejedelem. A szatmári béke után a Habsburg-birodalom hirhadt börtöne lett a vár. Összesen 20000 ember raboskodott itt a XIX. század közepéig. A napóleoni háborúk idején hónapokig őrizték e falak között a koronát. A millennium évében 24 m magas emlékoszlopot állítottak a vár északi kiszögellésén, tetején hatalmas turulmadárral. Mára a talapzat alig látható, a bronzmadár az ungvári vár parkjában

guggol egy fa árnyékában. A két világháború között kaszárnya volt a várban, később mezőgazdasági iskola működött benne. 20 éve múzeum várja az idelátogatókat. A 3 szintes, 230 m hosszú 18500 m² alapterületű vár kiállításait kb. 10 teremben tekinthetjük meg. Külön figyelmet érdemel a Petőfi-szoba, amelyben képtárat rendeztek be.

A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség jóvoltából 3 em-

épületben vendégeskedett egykoron II. József, Ferenc József és fia, Rudolf főherceg. Ma képzőművészeti iskolának ad otthont a kastély. A Fő úton kissé lejjebb találjuk az eklektikus Szt. Márton-templomot, mely szerényen hozzásimul a XIV. századi gótikus Szt. Mihály-kápolnához.

A századfordulón jelentős számú zsidóság élt Munkácson. Gimnáziumuk, a bazáros, a kereskedőházak és a temető őrzi emléküket. Kisétálhatunk a Latorca-partra, megpihenhetünk a városi park árnyas fái alatt. De a belvárosi sétáló utca egyik teraszán is leülhetünk és megkóstolhatjuk a munkácsi kávé. Közben felidézhetjük a régi időket, hiszen van kikre emlékezni. Itt született 2 nagy színészünk, Csontos Gyula és Uray Tivadar. 1882-ben Jókai Mór Munkácsy Mihály társaságában látogatott el ide. A korabeli Pesti Hírlapot Mikszáth Kálmán tudósította eme jeles eseményről. A boldog békeidőket századunk kegyetlen határmódosításai követték. Ezt példázza az alábbi anekdota. Megkérdezik az öreg munkácsi embert, hogy meséljen valamit az életéről.

- A Monarchiában születtem, Csehországban jártam iskolába, Magyarországon nősültem, dolgoztam a Szovjetunióban, a nyugdíjamat Ukrajna fizeti.

- Akkor maga jó sok helyen járt!
- Dehogy fiam, ki sem mozdultam Munkácsról.

Búcsúzóul álljon itt a „Fehérház” díszes keretezésű emléktáblájának meghatóan szép szövege. „II. Rákóczi Ferenc vezérlő Fejedelem dicső emlékének! Ki bujdosásra kétszázados évfordulóján emelte Munkács város közönsége. 1711-1911. Esményképe maradsz Rákóczi a honszeretnek. Szellemed él közöttünk s védi e drága hazát. Ős hajlékod előtt kegyelettel jár a magyar nép. Munkács béke ölen nagy neved áldva virul.”

Eme szép gondolatokkal kívánok áldott ünnepeket és békés új évezredet minden kedves Olvasómnak, szeretettel és üdvözléssel:

Bödi Mária

léktáblát avattak az elmúlt években. Zrínyi Ilona hőstetét, Kazinczy Ferenc rabságát és Petőfi látogatásának emlékét örökítették meg. A vár felújítása napjainkban is tart, ettől eltekintve nyugodtan fotózhatunk, nézelődhetünk.

Munkácsra egy jó séta is nagy élmény! Itt született 1844-ben a város leghíresebb fia Lieb Mihály. Így ugye kevesen ismerjük. Ha azt kérdezem, hol született, milyen Mihály - igen, ő, akit a legnagyobb magyar festőként tartunk számon, Munkácsy Mihály. Szülőházának helyén emléktábla olvasható, szobra a Főtéren látható. Itt található az egykori Városháza is, szép szecessziós épület, színes majolikával fedve 1901-ből. A közeli Rákóczi-kastély vagy „Fehérház” az utcafronttól kissé beljebb húzódó, elegáns palota. A fejedelmi család városi rezidenciájaként emelték a XVII. században. Az impozáns

IPARTESTÜLETI HÍREK

Az országos elnökség megtárgyalta

Az IPOSZ Országos Elnökség novemberi tanácskozását **Benedek Andrásnak**, az oktatási tárca államtitkárának részvétele miatt nagy várakozás előzte meg. A napirend első pontja - Az IPOSZ szakképzési tevékenysége 2000-ben - hűsbavágó kérdést feszegetett. Az írásbeli előterjesztéshez **Solti Gábor** igazgató és **Tornyai László** alelnök egyaránt szükségesnek tartotta a szóbeli kiegészítést, majd az államtitkár fejtette ki álláspontját.

Azt hiszem, mindenki örömmel hallotta az egyöntetű véleményt: *a tárca és az érdekképviselet kapcsolata harmonikus.* Egy kis felhő azért van ezen az égen, a jogalkotásban nem mindig testül meg ez az egymásra támaszkodó, egymást kiegészítő együttműködés. A 11 szakmában lezárt tantervi módosítás kétségtelen eredménye mellett *nehézségek is mutatkoznak.* A szakképzés hagyományosan - az első ipartörvény 1873-as életbe-

lépése óta - a kézművesek feladata. A nagyipar igényei néhány szakmában - asztalos, cukrász, stb. - mára már meghaladta a kisvállalkozások lehetőségeit. Ezt természetesen figyelembe kell venni. A mintegy 300 millió forintnyi, a kisüzemek számára biztosított *eszközbeszerzési támogatás nagy lépést jelentett* a tanulók képzésének modern ismeretekkel való bővítésében.

A majdani szakképzési törvénynek kell szabályozni az IPOSZ jogosnak tűnő és a *mestereképzésre vonatkozó igényein* kívül az iskola és a tanulókat foglalkoztató mesterek munkakapcsolatát, ezen belül az elméleti és a gyakorlati oktatás mértékét a hollétét. A kézművesek tapasztalatokon alapuló véleménye szerint az iskolai tanulmányok kevésbé alkalmas az EU követelte színvonalra, tehát a versenyképesség biztosítására. *Szükségesnek tartják* a tanulókat vállaló kézművesek alkalmasságának vizs-

gálatát. Javasolják továbbá a végzett tanulóval való szerződés kötést, vagyis annak az állapotnak a megteremtését, hogy *a mester magának nevelje tanuló-ját.*

Szó esett az *ösztönzési* lehetőségek növeléséről is. A finanszírozási alkalmakat a pályázatok jelentik. A hatezer forintos adóalap-csökkentés emelése nem várható, viszont a szakképzési alapba befizetett összeg néhány év alatt a 3 milliárd forintról 13 milliárdra nőtt, a visszaigénylés pedig alig haladja meg az egy-milliárdot. *Vagyis ezt a lehetőséget a mainál sokkal jobban ki kellene használni.*

A mestervizsgáztatás továbbra sem megoldott *az IPOSZ-joggal - magának kéri a felkészítést,* a kamarák azonban a törvényre hivatkozva nem osztják meg a rájuk bízott feladatot, vagy kegyet gyakorolva járulnak egy-egy részfeladat átengedéséhez. Ezért lenne mielőbb szükséges

a már említett szakképzési törvény. *A kézműves-társadalom felmérhetetlen tapasztalata* remélhetően megjelenik a jogszabályokban.

A felszólalók (*Ferenczy Imréné, Jani Károly, Kiss Mihály, Kocsenda Miklósné, Telegdi Attila, Valnerovicz Kálmán és Zilahy Sándor*) tartalmas mondanivalójukat sok éves megfigyelésükre alapozták. Bizony szóvá tették a pályázatok adta rövid határidőket ugyanúgy, mint a vizsgabizottságok felkészültségét, *az elméleti képzés esetenkénti túltengését,* a kreativitás kifejtésének indokoltságát és azt a megdöbbentő tény, hogy az iskolák egy része 40%-os tudással már átenged - és ezzel európai színvonalúnak minősít - tanulókat. Az írástudók, a tanárok felelőssége, hogy az „írástudatlanok”, az alulképzettek ne kaphassanak ki nem érdemelt bizonyítványt, mert ez *gazdaságilag, társadalmilag elfogadhatatlan, veszélyes.*

KÉRJÜK SEGÍTSEN!

Tisztelt iparosok, kereskedők, közúti- személy- és teherszállítók és ipartestületi dolgozók!

Az IPOSZ az Ipartestületekért Szociális és Tanulmányi Alapítvány számít mindazok segítségére, akik továbbra is jövedelemadójuk 1%-ának felajánlásával támogatni kívánják az alapítvány célkitűzéseit. Így (részlet az alapító okiratból):

- „pályázat útján segíti a szociálisan kiemelten rászoruló öreg és hátrányos helyzetű iparosokat, ipartestületi nyugdíjas dolgozókat;
- tragikus kimenetelű baleset esetén egyszeri szociális segélyt ad az ipartestület tagja (vagy családtagja), illetve az ipartestületi dolgozó (vagy családtagja) részére;
- pályázat útján támogatja továbbá az ipartestülettel és az IPOSZ-szal munkaviszonyban álló személyek szakmai fejlődését elősegítő képzést, a szakmunkás tanulók bel- és külföldi tanulmányait.”

Kérjük segítsen, hogy minél több rászoruló tudjunk méltóan támogatni az Ön önzetlen közreműködésével. IPOSZ az Ipartestületekért Szociális és Tanulmányi Alapítvány, adószám: 18037470-1-41.

Amennyiben az 1%-os felajánlásokon túl készpénzadománnyal is segíteni kívánja az Alapítvány célkitűzéseinek megvalósítását, úgy azt az alábbi számlaszámra lehet átutalni: OTP Rt. V. ker. fiók 11705008-20429179.

Tájékoztatjuk Tisztelt Tagjainkat és az Olvasókat, hogy a Vállalkozók Bálját

2001. január 27-én (szombaton) 19 órai kezdettel

rendezzük a Művelődési Házban.

Jegyek kaphatók 2001. január 2-től az Ipartestületi irodában, valamint a Goda élelmiszerboltban.

Mindenkit szeretettel várunk!

Ipartestület Elnöksége

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kíván a mezőgazdasági termelőknek és minden dolgozójának a **MEZÓMAG Kft.**

Az új évezredben is: ajánljuk **MAGunkat!**

Kellemes Karácsonyi ünnepeket és eredményekben gazdag Boldog Új évet kívánunk tagjainknak és minden kedves olvasónak

Ipartestület Elnöksége

A katolikus templomban december 26-án (karácsony másnapján) a délelőtt 9 órakor kezdődő szentmisét a békésszentandrás iparosok szándékára, élő és elhunyt iparosokért mutatják be.

85 éves a védőnői hálózat

II. rész

Jelenleg a községben két védőnő látja el a szolgálatot, Gázsó Noémi és Kovács Lászlóné (Julika). Velük beszélgettem.

- Aki gyermeket vár, vagy kicsi gyermeket nevel, az gyakran találkozik veletek a tanácsadások alkalmával és a családokat is látogatjátok. Mi ma a védőnő munkája, feladata?

Kérdésemre Gázsó Noémi válaszol:

- A védőnő legfőbb feladata a prevenció, a betegségek kialakulásának megelőzése, valamint a családgondozás. Ennek keretében végezzük a várandós-tanácsadást, egészséges csecsemő-tanácsadást, az óvodás és iskolás korú gyermekek szűrővizsgálatait az orvosokkal együtt. Rendszeres időközönként, illetve külön hívásra kijárunk a gyermekintézményekbe tisztasági vizsgálatot tartani. Az iskolában ezen kívül egészségnevelést is végzünk a korosztályok igényeinek megfelelő témakörökben. Ilyenkor az osztályfőnöki órákon kapunk lehetőséget. Feladatunk még a családtervezési tanácsadás, melyet látogatások alkalmával, illetve fogadóóránkon végzünk.

- Többfelé hallani, hogy átalakítják a rendszert és egyre inkább a családgondozás felé szeretnék közelíteni.

- Igen, a mai védőnőképzésben már nagyobb hangsúlyt fektetnek erre a területre, az utolsó évben lehet a családgondozás felé szakosodni. A továbbképzéseken pedig mi, a korábban végzetek is megismerkedhetünk az újabb célokkal. Napi munkánk során, beszélgetve az édesanyákkal eddig is gyakran esett szó olyan dolgokról, melyek a család többi tagját is érintik. Gondolok itt az egészséges táplálkozásra, a fogszuvasodás megelőzésére, higiénés szabályokra, ápolási teendőkre, védőoltásokra, rendszeres mozgás, levegőzés fontosságára, stb.

- Milyen szakmai felügyelete van a védőnőknek, és milyen munkakapcsolatban állnak az orvosokkal?

- Szakmai felügyeletünket a területi vezető védőnő látja el. A házi orvosokkal ha nem is napi, de rendszeres a kapcsolatunk, hiszen a recepteket, beutalókat ők adhatják ki.

- Öröndetes - veszi át a szót Kovácsné, Julika -, hogy hosszú idő után újra van ún. Mozgó Szakorvosi Szolgálat dr. Kozma György nőgyógyász vezetésével. Ez a szolgálat minden hónap első csütörtöki napján elérhető a Tanácsadóban. Itt szeretnénk megemlíteni, mert talán kevesen tudják, hogy Kozma doktor úr gyermeknőgyógyászati rendelést is tart Szarvason.

Nagyon sokat jelent a községben az állandó gyermekorvosi jelenlét - folytatja Noémi -. Amíg ez nem volt megoldott, addig előfordult, hogy orvosi problémával is kerestek minket. Dr. Bfró Adrienne gyermekorvossal napi kapcsolatban vagyunk, hisz még a rendelő kialakítása is olyan, hogy egymás mellett dolgozunk. Az újszülötteket, s családjukat a doktornő is látogatja az első hetekben.

- Meddig terjed a védőnő „jogosítványa”, kihez fordulhat, ha a gyermekeknél kirívó problémát, gondozatlanságot tapasztal?

- Jó a kapcsolatunk az osztályfőnökökkel és a kollégium nevelőivel. Ők nagyon tapintatosan és gyakorlottan igyekeznek megoldani a problémákat. Súlyosabb, kirívó esetekben régebben az Önkormányzat gyámügyi előadóival igyekeztünk megoldást találni. Ma ezt a munkát a Gyermekvédelmi Szolgálat végzi.

- Milyen rendellenességeket, visszatérő problémákat tapasztaltok a gyermekeink fejlődésében?

- Megnövekedett a tartási rendellenességek száma, sok a „lúdtalpas”, túlsúlyos gyermek. A fogszuvasodás már gyermekkorban is gyakori, sokszor már a tejfogaknál, az óvodásoknál is jelentkezik. A mozgásszegény életmód sajnos már az „örökmozgók-nak” tartott kicsikre is

jellemző. Gyermekeink nap-hosszat ülnek a televízió, számítógép előtt, eszik a csipszeket, isszák a cukros üdítőket, növelve kilóik, s rossz fogaik számát - mondja Kovácsné.

Éppen beszélgetésünk napján tárgyalta a Parlament az új sporttörvényt, igen aktuális volt tehát beszélgetésünk e része, hiszen mindketten kiemelték a mindennapos testnevelés fontosságát, amelyet az új törvény is magába foglal.

- Szólnunk kell arról is - folytatja -, hogy feladatunk még a családi életre való felkészítés, a családtervezés, amellyel kapcsolatban eddig kevesen kerestek bennünket. A leendő szülők úgy tehetnek többet születendő gyermekeik egészsége érdekében, ha fogantatás előtt legalább három hónappal

készülnek a gyermekvállalásra. Vannak olyan vizsgálatok, melyek az egészséges magzat érdekében már korábban elvégezhetőek. A Toxoplasma-vizsgálat (melyet a terhesek nagy része igényel) például elvégezhető a terhesség előtt, és ekkor a társadalombiztosítási támogatása is nagyobb!

- Milyen gyakran keresik a védőnői szolgálatot tanácsért?

- Gyakran keresnek bennünket. Tudják, hogy kora délelőtt itt vagyunk, és fogadóórán kívül is bejönnek.

Itt köszönöm meg mindannyiuknak, hogy segítettek és átfogó képet kaphattunk a múlttól és a jelenről. A jövőben pedig munkálkodjunk együtt az érdekeltekkel, szülők, pedagógusok, védőnők -, hogy egészséges nemzedékek nőjenek fel a mi kis országunkban!

Molnárné

**A használt bútorok boltja
állandóan változó árukészlettel,
szolid árakkal várja vásárlóit.**

Kínálatunkból: konyhaszekrény garnitúra (beépített hűtőszekrényvel és tűzhellyel), franciaágyak, heverők, konyhai és szobai sarokülők, dohányzó és konyhai asztalok, székek, fotelek, automata mosógépek, tv-k és videók, kerékpárok, szobakerékpárok, egyéb műszaki cikkek. Korcsolyák és görkorcsolyák akciós áron kaphatók.

**KARÁCSONYRA VÁGOTT és TÖVES
FENYŐ NAGY VÁLASZTÉKBAN KERÜL
ÁRUSÍTÁSRA!**

Cím: Békésszentandrás, Fő út 53.

- Nyitva:

P 9-12-ig és 13-18-ig

SZ 8-12 óráig

Telefon: 312-230

ISKOLAI RÖVID HÍREK

Immár hagyományossá vált iskolánkban a Zene világnapja alkalmából megrendezésre kerülő Népdaléneklési verseny. Idén november 16-án, csütörtökön mutathatták be énektudásukat kicsik és nagyok egyaránt. Az öttagú zsűri tagjai a produkciókat 0-10 pontig értékelhették. A tagok: Fazekas Stefánia, Hévízi Róbertné, Kiss Sándorné valamint Varga Lászlóné tanárnők és Sinka Imre tanár úr voltak.

Az alsós tanulók végeredményei:
1. Aszódi Diána, Csonki Kitti, Halász Csilla, Sinka Zsuzsa, Szalai Eszter 4.b osztályos tanulók

2. Benesik Brigitta, Gazsó Gergely, Kanik Renáta, Nemesényi Anett, Szopka Anita, Zeitler Gyöngyi 2.b

3. Babák Nikolett, Gazsó Barbara, Jansik Bálint, Petrás Viktória, Szilágyi Gréta, Ugyan Hajnalka 3.a

A felsős osztályokból induló tanulók végeredményei a következők lettek:

1. Aszódi Mónika, Gazsó Emese, Lénárt Anikó, Szemes Erika 6.b

2. Molnár Karolina 7.b

3. Aszódi Erika, Koloh Nóra 6.b osztályos tanulók

A zsűri különdíjban részesítette Babák Ildikót és Tóth Renátát, mivel népviseletbe öltözve énekeltek, valamint dícséretben részesítette a Csík Márton, Kanik Ferenc párost.

Azt, hogy ezt a Népdaléneklési versenyt hagyományossá mondhatjuk iskolánkban, vagyis idén már 4. alkalommal vehettünk részt rajta, mint az iskola tanulói, szeretném megköszönni a verseny minden résztvevője nevében Var-

ga Lászlóné Erzsike tanár néni-nek, aki örömmel és szeretettel készült és készít fel mindenkit, és minden évben megrendezi ezt a versenyt.

Gratulálok a résztvevőknek és dalos kedves kívánok nekik!

* Iskolánk alsós tanulójának 2000. december 4-én, hétfőn fogászati vetélkedőt rendeztek az ebédlőben, melyen jelen volt dr. Gémes Ételka fogorvos is. A gyerekek eredményesen szerepeltek: Első helyen végzett a 3.b osztály csapata, a második helyen pedig a többi osztály végzett holtversenyben.

Ez is bizonyítja, hogy már a kicsik is sokat foglalkoznak a fogaikkal.

* Az idén is megrendezésre került a Mikulás vetélkedő.

A vetélkedőn minden osztályból 3 fős csapat jelentkezhetett. Idén éppen december 6-án, Miklós napján került erre sor, 14 órától az alsósok, 17 órától pedig a felsősöknek.

A csoportoknak 7 feladatot kellett megoldaniuk, a győztes csapat mindig 8 pontot, a többi ettől lefelé mindig eggyel kevesebbet kapott, helyezésüknek megfelelően. Így az elérhető pontszám 56 pont volt. Az alsósok eredményei:

I. 36 ponttal a 4.a osztály

II. 35 ponttal a 3.a osztály

III. 33 ponttal a 4.b osztály

A felsősök eredményei:

I. 50 ponttal a 8.b osztály

II. 44 ponttal a 6.a osztály

III. 38 ponttal a 7.a osztály

LAPUNK ELŐFIZETHETŐ!

**A Szentendrési Híradó
2001-re is előfizethető
900 Ft/év példányszámkénti
áron.**

Éves előfizetőink olcsóbban és kényelemesebben juthatnak hozzá lapunkhoz, év végén pedig ajándékba kapják falinaptárunkat. Előfizetni a Szerkesztő Bizottság tagjainál, a Könyvtárban és az Ipartestület irodájában lehet nyitvatartási időben.

APRÓ * APRÓ * APRÓ * APRÓ * APRÓ

Békésszentendrész, Széchenyi u. 42. sz. alatti régi ház eladó. Érdeklődni: 217-484.

*

Fatüzelésű bojler felső része - jó állapotú - kedvezményes áron eladó. Érdeklődni: Széchenyi u. 24.

**Minden kedves
vásárlónknak kellemes
ünnepeket és boldog új
esztendőt kívánunk!**

**Melís ABC
vezetősége és dolgozói**

*Boldog karácsonyi
ünnepeket és
eredményekben
gazdag, békés, boldog
új esztendőt kívánunk
minden volt és leendő
ügyfelünknek és
Békésszentendrész
lakosságának!*

ARGOMEX®

Szentendrési Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

Kiadja:

Békésszentendrész Nagyközség Önkormányzata

Felelős kiadó: Sinka József

Szerkeszti: Szerkesztő Bizottság

Tagjai: Horváth Sándorné, Benedek Erika, Fabó István,
Sinka Csaba

Felelős szerkesztő: Molnár Imre Zoltán

Készült: SZARVASPRESS Bt.

Telefon/fax: (66) 313-144/19

NYTSZ: 372/2/1995

SPORT

LABDARÚGÁS

15. forduló

Békésszentandrás - Kamut 3:0 (0:0)

Békésszentandrás, 100 néző. Vezető: Deme.

Hunyadi: Petrás (Tusjak) - Bencsik T., Mrena, Palotai, Dankó, Kovács N., Farkas R. (Bencsik I.), Juhász, Bakró, Bordács (Miknyik), Szabó J.

Gól: Dankó, Bakró, Kovács N. Az első félidő álmós játék után a második játékrészben rákapcsolt a Hunyadi és szép gólokkal megérdemelt győzelmet aratott.

Varga László: Boldog vagyok, hogy a nyolc hazai mérkőzést kapott gól nélkül úszta meg a csapat. Remélem ez a tavaszi folytatásban erőt ad nekünk.

Jók: Petrás, Mrena, Dankó, Bordács Ifjúsági mérkőzésen:

Békésszentandrás - Kamut 1:1 Befejeződött a bajnokság őszi ideje. Ez alkalommal kértem meg Varga Lászlót, hogy értékelje a labdarúgók őszi teljesítményét.

- Gratulálok mindkét csapat őszi teljesítményéhez. Az elmúlt idejéhez képest sokkal eredményesebben szerepeltek. Mi volt a látványos előretörés oka?

- Ha egyszerűen mondanám, a munka. A felnőtt és ifjúsági csapat közösen tartotta az edzéseket. A felkészülési időszakban heti ötször, sőt volt olyan időszak, amikor mindennap edzettünk. A versenyzésben heti négy edzéssel készültünk a mérkőzésekre. Jó csapatszellem alakult ki, a fiúk tudtak egymásért is küzdeni és ez az eredményekben is megmutatkozott.

- A játékosok és a csapat teljesítményét értékelve, kikkel vagy elégedett, illetve elégedetlen?

- Én az egész csapattal elégedett voltam. Egyénileg nem szeretnék kiemelni senkit sem. A kapusok jól szerepeltek, a védelem, a középpályás és a csatársor is megfelelően szerepelt. Arra különösen büszke vagyok, hogy a nyolc hazai mérkőzésen nem kaptunk gólt és összesen csak 15 gólt kaptunk a bajnokságban, ami az egész megyében a legkevesebb. Igaz a kapott gólok zömét három mérkőzésen kaptuk.

- Kik voltak a gólszerzők?

- Bakró Géza 8, Kovács Norbert 7, Juhász Attila 6, Farkas Roland 5, Bencsik Tamás, Litvai Tibor, Dankó Viktor 3-3, Miknyik Mihály 2 gólt szerzett. Örvendésem, hogy a gólok 50%-át három ifjúsági korú játékos szerezte. Bakró Géza, Kovács Norbert és Dankó Viktor. Igen tehetséges játékosok, sok munkával és szorgalommal még sokra vihetik.

- Beszéljünk az ifjúsági csapat szerepléséről. Sokak szerint ilyen jó ifi csapata még nem volt a Hunyadinak.

- Ifistáink 5 pont előnnyel vezetnek a tabellát. Vidéken 100%-osak, itthon is veretlenek, csak két döntetlen eredményt értek el. 18-20 fő jár rendszeresen edzésekre, s nagyon jó szellemű csapat alakult ki. Remélem, hogy egy év múlva már ebből az illemből több játékos is bekerül a felnőtt csapatba, ami alapján adhatja a következő évek szentendrési csapatának. Nagyon bizakodom, hogy az 5 pont előny elég lesz a bajnokság megnyeréséhez. Ezzel történelmi tettet hajthatna végre a csapat, hiszen

ifistáink még nem nyertek bajnokságot.

- Mi a további program, hogy készültök a tavaszi idejűre?

- A felkészülést január 15-én kezdjük. A játékosállományban remélem nem lesznek nagy változások és egy sikeres felkészüléssel a március 11-i Mezőhegyes elleni rangadón remélem jól szerepelünk majd. Az évet november 18-án és 25-én szezonzáró vacsora keretében lezártuk.

Ezúton szeretném megköszönni a játékosok őszi teljesítményét, a szponzorok támogatását, a

szurkolóink biztatását. Külön köszönöm az Önkormányzat, KORDEX Bt., ART-KELIM Ft., ARGOMEX Kft. Vadásztársaság, Zalka Szövetkezet, Melis Pékség, Bagi János, Bobvos János, Csipai János vállalkozók, Virág Imre, Tóth Zoltán, Tóth Gábor és még sok mindenki önzetlen támogatását. Nagyon sokat köszönhetünk Lestyán Goda Mihálynak és feleségének, Csekő Lajosnak és feleségének, akik mindent megtesznek azért, hogy a mérkőzések után családi hangulatban ünnepelhessünk.

A bajnokság őszi végeredménye

1. Mezőhegyes	15	11	2	2	39-16	35 pont
2. Békésszentandrás	15	9	4	2	37-15	31 pont
3. Újkígyós	15	9	2	4	27-19	29 pont
4. Füzessgyarmat	15	8	3	4	38-20	27 pont
5. Elek	15	8	2	5	21-23	26 pont
6. Oh. Rákóczi Vasas	15	6	5	4	38-34	23 pont
7. Nagyszénás	15	6	4	5	25-23	22 pont
8. Szabadkígyós	15	6	3	6	20-20	21 pont
9. Kaszaper	15	6	3	6	20-23	21 pont
10. Kunágota	15	5	2	8	26-40	17 pont
11. Kamut	15	4	4	7	28-33	16 pont
12. Gádoros	15	4	3	8	25-33	15 pont
13. Doboz	15	3	5	7	17-23	14 pont
14. Mezőkovácsháza	15	3	4	8	18-30	13 pont
15. Sarkadkeresztúr	15	2	6	7	24-33	12 pont
16. Békéssámsón	15	3	2	10	19-37	11 pont

Fabó István

Kellemes Karácsonyt és Boldog Új Évet kívánunk támogatóinknak, tagjainknak, a sportbarátoknak és minden kedves olvasónak.

Hunyadi Mátyás Sportegyesület Elnöksége

Kellemes Karácsonyi ünnepeket és nagyon boldog új évet kívánunk minden kedves vásárlójainknak:

a Szent Imre utcai Sarki csemege dolgozói

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kíván jelenlegi és leendő vásárlóinak BENCSIK ISTVÁN és az Olcsó élelmiszer és vegyiáru bolt dolgozói.

Az ünnepi nyitvatartás a következő:

december 23.	szombat	6-12 óráig
december 24.	vasárnap	6-11 óráig
december 25.	hétfő	ZÁRVA
december 26.	kedd	ZÁRVA
december 30.	szombat	6-12 óráig
december 31.	vasárnap	6-11 óráig
január 01.	hétfő	ZÁRVA

Tej, kenyér, kalács, beigli írátható!
Újévi grillázs malac rendelhető!
Várom kedves vásárlóimat!